

Kaupunginvaltuusto
Esityslista

nro 2

Kaupunginvaltuusto

Kokouskutsu ja esityslista

Aika 16.03.2026 18:00 -

Paikka Kaupungintalo, valtuustosali

	Nimi	Tehtävä	Lisätieto
Kutsutut	McCarron Francis	puheenjohtaja	
	Kari Mika	I varapuheenjohtaja	
	Pakkanen Lasse	II varapuheenjohtaja	
	Nieminen Mira	III varapuheenjohtaja	
	Aaltonen Kalle	valtuutettu	
	Al-Hajj Abdulhafedh	valtuutettu	
	Arvaja Pertti	valtuutettu	
	Basboga Alettin	valtuutettu	
	Bruneau Milla	valtuutettu	
	Elomaa Ville-Veikko	valtuutettu	
	Falk Sonja	valtuutettu	
	Granlund Saija	valtuutettu	
	Halme Juha	valtuutettu	
	Heikkinen Minna	valtuutettu	
	Heromaa-Karjalainen Siru	valtuutettu	
	Jaatinen Satu	valtuutettu	
	Kaikkonen Jouni	valtuutettu	
	Kamula Markku	valtuutettu	
	Karjalainen Pasi	valtuutettu	
	Kastehelmi Minerva	valtuutettu	
	Kauko Niko A.	valtuutettu	
	Koivistoinen Tiina	valtuutettu	
	Komu Pekka	valtuutettu	
	Korhonen Seppo	valtuutettu	
	Laakso Jetta	valtuutettu	
	Lampinen Minna	valtuutettu	
	Laukka Tuisku	valtuutettu	
	Lehto Rami	valtuutettu	
	Lientola Elisa	valtuutettu	
	Lindqvist Marko	valtuutettu	
	Lindroos Mikko	valtuutettu	
	Loponen Marjo	valtuutettu	
	Majaniemi Salla	valtuutettu	

Kaupunginvaltuusto
Esityslista

nro 2

	Markkanen Marju	valtuutettu	
	Mäkinen Sanna	valtuutettu	
	Niinistö Sari	valtuutettu	
	Nurminen Pasi	valtuutettu	
	Pikkarainen Harri	valtuutettu	
	Putula Toni	valtuutettu	
	Puusaari Riina	valtuutettu	
	Päätaalo Oskari	valtuutettu	
	Rahkonen Hannu	valtuutettu	
	Rautapää Teresa	valtuutettu	
	Rive Sami	valtuutettu	
	Rostedt Juha	valtuutettu	
	Ruhberg Jukka	valtuutettu	
	Rusanen Roosa	valtuutettu	
	Ruuska Sinikka	valtuutettu	
	Sairomaa Tomi	valtuutettu	
	Salakka Helena	valtuutettu	
	Seesvaara Eero	valtuutettu	
	Sorsa Tuomas	valtuutettu	
	Tapiola Juha	valtuutettu	
	Uosukainen Kimi	valtuutettu	
	Vaara Ulla	valtuutettu	
	Viinikka Anneli	valtuutettu	
	Virrankorpi Janne	valtuutettu	
	Virta Sanna	valtuutettu	
	Wallenius Jani	valtuutettu	
	Kantosaari Laura	nuorisovaltuuston edustaja	
	Kyynäräinen Niko	kaupunginjohtaja	
	Laavi Elina	elinvoimajohtaja	
	Alho Olli	kaupunkikehitysjohtaja	
	Mäkelä Mikko	sivistysjohtaja	
	Keitaanranta Mira	henkilöstöjohtaja, konsernihallinnon johtaja	
	Virkkunen Pekka	lakiasiainjohtaja	
	Hämäläinen Veera	viestintäjohtaja	
	Kovero Anniina	hallintojohtaja, pöytäkirjanpitäjä	

Kaupunginvaltuusto
Esityslista

nro 2

Kaupunginvaltuuston puheenjohtaja

Käsitteltävät asiat

§	Otsikko	Sivu
8	Laillisuus ja päätösvaltaisuus	5
9	Pöytäkirjan tarkastajat	6
10	Lahden Keskustan valtuustoryhmän järjestäytyminen	7
11	Valtuustoaloite: Kaikki Lahden kaupungin järjestämät tapahtumat, valtuuston tilaisuudet ja seminaarit tulee pitää alkoholittomina	9
12	Asemakaavaehdotus A-2844a, Helsingintien länsipuolinen teollisuusalue, Jokimaa sekä siihen liittyvät tonttijakoehdotukset M-25-(109–116)	15
13	Asemakaavaehdotus ja asemakaavan muutosehdotus A-2940a, Kilpiäinen, Omarannankatu 8, 10 ja 12, Kilpiäistentie 64, Tuomistontie 51 ja katu-, lähivirkistys- ja vesialueet sekä siihen liittyvä tonttijaon muutosehdotus M-25-161	30
14	Valtuustoaloite: Yritysten taloudellisten vahinkojen kohtuullistaminen kaupungin kokeiluissa	39
15	Valtuustoaloite: Lasten ja nuorten osallisuuden vahvistaminen Lahden kaupungissa	46
16	Valtuustoaloite: Lahden kaupunki keskeyttää välittömästi Trion vaihtopysäkkikokeilun suunnittelun ja keskittää tältä osin resurssit joukkoliikennejärjestelmän kustannustehokkuuden parantamiseen nykyisten keskustan liikenneratkaisujen ympärille	52
17	Valtuustoaloite: Roskaaminen kuriin, ihmisten asenteisiin tarvitaan muutosta	56
18	Lahden kaupungin tilinpäätös 2025, sitovuustasojen poikkeamat	66

Kaupunginvaltuusto
Esityslista

nro 2

Lahden kaupunki, Kaupunginvaltuusto, 16.03.2026

8 Laillisuus ja päätösvaltaisuus

Puheenjohtaja toteaa kokouksen lailliseksi ja päätösvaltaiseksi.

Kaupunginvaltuusto
Esityslista
Lahden kaupunki, Kaupunginvaltuusto, 16.03.2026

nro 2

9

Pöytäkirjan tarkastajat

Puheenjohtajan ehdotuksesta tämän pöytäkirjan tarkastajiksi valitaan valtuutetut Jouni Kaikkonen ja Markku Kamula.

Kaupunginvaltuusto
Esityslista

nro 2

Lahden kaupunki, Kaupunginvaltuusto, 16.03.2026

10
Lahden Keskustan valtuustoryhmän järjestäytyminen

1685/00.00.01.03/2025

Asian valmistelija / lisätietojen antaja

hallintojohtaja Anniina Kovero p. 044 716 1416

valmistelusihteeri Terhi Takala p. 044 416 2732

Päätös

Esittelijä

kaupunginhallitus

Päätösehdotus

Kaupunginvaltuusto merkitsee asian tiedokseen.

Samalla kaupunginvaltuusto tarkastaa pöytäkirjan tämän asian osalta heti.

Perusteluosa / aiempi käsittely

Lahden kaupunki, Kaupunginhallitus, 16.02.2026

§ 32

Päätös

Päätösehdotus hyväksyttiin.

Esittelijä

kaupunkikehitysjohtaja Alho Olli

Päätösehdotus

Kaupunginvaltuusto
Esityslista

nro 2

Kaupunginhallitus tekee kaupunginvaltuustolle seuraavan ehdotuksen:

"Kaupunginvaltuusto merkitsee asian tiedokseen.

Samalla kaupunginvaltuusto tarkastaa pöytäkirjan tämän asian osalta heti."

Perusteluosa

Lahden Keskusta valtuustoryhmä 28.1.2026:

"Keskustan Lahden valtuustoryhmä on järjestäytynyt 20.1.2026 pidetyssä kokouksessa.

Valtuustoryhmä on seuraava:

Puheenjohtaja: Markku Kamula, valtuutettu

Varapuheenjohtaja: Lasse Pakkanen

Sihteeri: Arja Hyytiä, 1. varavaltuutettu

Jäsen: Satu Jaatinen, valtuutettu ja Keskustan Lahden Kuntayhdistyksen pj.

Jäsen: Jyrki Virtanen, 2. varavaltuutettu

Jäsen: Pauliina Palo, 3. varavaltuutettu ja Keskustan Lahden Kuntayhdistyksen sihteeri

Pääneuvottelijana toimii Markku Kamula. Muut neuvottelijat (2) ovat: Satu Jaatinen ja Lasse Pakkanen. Tilanteesta riippuen sovitaan, kumpi on toinen neuvottelija."

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto

Toimenpiteet

Kh: kv

Kv: ote luettelot

Kaupunginvaltuusto
Esityslista

nro 2

Lahden kaupunki, Kaupunginvaltuusto, 16.03.2026

11

Valtuustoaloite: Kaikki Lahden kaupungin järjestämät tapahtumat, valtuuston tilaisuudet ja seminaarit tulee pitää alkoholittomina

3856/00.01.01.03/2025

Asian valmistelija / lisätietojen antaja

hallintojohtaja Anniina Kovero p. 044 716 1416

Päätös

Esittelijä

kaupunginhallitus

Päätösehdotus

Kaupunginvaltuusto merkitsee aloitteen ja siitä annetun lausunnon tiedokseen todeten, että aloitteessa tarkoitettu asia on tullut tässä yhteydessä riittävästi selvitettyksi.

Perusteluosa / aiempi käsittely

Lahden kaupunki, Kaupunginhallitus, 16.02.2026

§ 33

Päätös

Päätösehdotus hyväksyttiin.

Esittelijä

kaupunkikehitysjohtaja Alho Olli

Päätösehdotus

Kaupunginhallitus tekee kaupunginvaltuustolle seuraavan ehdotuksen:

"Kaupunginvaltuusto merkitsee aloitteen ja siitä annetun lausunnon tiedokseen todeten, että aloitteessa tarkoitettu asia on tullut tässä yhteydessä riittävästi selvitettyksi."

Perusteluosa

Valtuutettu Kalle Aaltonen jätti 1.9.2025 seuraavan valtuustoaloitteen:

"Lahden kaupungilla on tärkeä rooli esimerkin näyttäjänä niin asukkailleen, yhteistyökumppaneilleen kuin koko Suomen kuntakentälle. Kaupungin jokaisessa julkisessa toiminnassa on syytä heijastua vastuullisuus, yhdenvertaisuus ja moderni toimintakulttuuri, joka tukee terveyttä, hyvinvointia ja osallisuutta.

Siksi esitämme, että Lahden kaupunki linjaa jatkossa kaikki omat viralliset tapahtumansa, kuten **valtuuston tilaisuudet, seminaarit, työpajat, virkistystilaisuudet ja muut kaupungin järjestämät tai kustantamat tilaisuudet alkoholittomiksi.**

Perustelut:

1. Esimerkillisyys ja vastuullisuus

- Julkishallinnon toimijoiden tulee toimia yhteiskunnassa suunnannäyttäjinä. Alkoholin tarjoaminen virallisissa tilaisuuksissa ei edusta nykyaikaista, vastuullista ja terveitä elämäntapoja edistävää toimintaa.
- Esimerkin voima vaikuttaa erityisesti nuoriin ja herkempiin väestöryhmiin, joille alkoholin roolia julkisessa elämässä tulisi pikemminkin kyseenalaistaa kuin normalisoida.

2. Yhdenvertaisuus ja inklusiivisuus

- Alkoholin tarjoaminen sulkee ulkopuolelle monet: esimerkiksi uskonnollisista tai kulttuurisista syistä alkoholia välttelevät, toipuvat päihderiippuvaiset, raskaana

olevat, alaikäiset harjoittelijat tai työharjoittelussa olevat opiskelijat, sekä ne, jotka eivät yksinkertaisesti halua käyttää alkoholia.

- Alkoholittomat tilaisuudet ovat kaikille turvallisempia ja tasa-arvoisempia osallistua.

3. Työ- ja luottamustoimen rajat säilyvät selkeämpinä

- Alkoholi muuttaa ihmisten käyttäytymistä ja saattaa hämärtää työrooleja, mikä ei ole toivottavaa luottamushenkilö- ja virkatehtävissä.
- Alkoholittomuus edistää tilaisuuksien asiallista ja kunnioittavaa ilmapiiriä ja madaltaa kynnystä osallistua.

4. Hyvinvointi ja mielenterveys

- Alkoholi on merkittävä mielenterveyden riskitekijä ja haitallisen käytön yleistyminen Suomessa on herättänyt kansallista huolta.
- Alkoholiton linja tukee kansanterveyttä ja tuo kaupungin arvojen ja terveyden edistämisen linjausten kanssa yhdenmukaisen viestin.

5. Ekologiset ja taloudelliset perusteet

- Alkoholittomuus tuo säästöjä kaupungin kustannuksiin tilaisuuksia järjestettäessä.
- Samalla se vähentää myös alkoholituotannon aiheuttamia ympäristökuormia.

6. Muutos vastaa yhteiskunnallista kehitystä

- Yhä useammat suomalaiset tekevät tietoisesti alkoholittomia valintoja. Erityisesti nuoremmat ikäluokat kuluttavat alkoholia aiempia sukupolvia vähemmän ja kaipaavat uudenlaista juhlakulttuuria.
- Yrityksissä, korkeakouluissa ja järjestöissä alkoholittomien tilaisuuksien linjaukset yleistyvät nopeasti, ja on aika myös julkisen sektorin olla tässä suunnannäyttäjä.

Yhteenveto:

Lahden kaupungin tulee olla edelläkävijä terveemmän ja yhdenvertaisemman toimintakulttuurin edistämässä. Tämän aloitteen myötä kaupunki voi näyttää esimerkkiä ja vahvistaa arvojaan käytännön teoilla.

Esitämme, että Lahden kaupunki linjaa jatkossa:

- Kaikki kaupungin omat seminaarit, kokoukset, virkistystilaisuudet ja muut vastaavat tapahtumat alkoholittomiksi.
- Kaupunki ei tarjoa, kustanna tai salli alkoholin tarjoamista virallisissa yhteyksissään tai tilaisuuksissaan.
- Tämä linjaus koskee sekä viranhaltijoita että luottamushenkilöitä.”

Vastine aloitteeseen:

Lahden kaupunki järjestää vuosittain useita erilaisia tilaisuuksia ja tapahtumia, joiden tarkoitus, kohderyhmät ja muodollisuusaste vaihtelevat. Tapahtumia ja tilaisuuksia ovat esimerkiksi viralliset juhlatilaisuudet, sidosryhmätilaisuudet, kulttuuritapahtumat, seminaarit ja kansainväliset vierailut.

Tilaisuuksien tavoitteet liittyvät vieraanvaraisuuteen, kaupungin elinvoiman vahvistamiseen, yhteistyöverkostojen rakentamiseen ja tunnettavuuden edistämiseen. Kaupungin tilaisuuksissa alkoholia tarjoillaan harkitusti. Alkoholitarjoilun kieltö ei huomioisi tilaisuuksien monimuotoisuutta eikä olisi kaikissa tilanteissa tarkoituksenmukainen.

Tilaisuudet, joissa kaupunki toimii isäntänä, ovat osa kaupungin brändin ja vetovoiman rakentamista. Kansainvälisissä edustustilaisuuksissa alkoholin tarjoaminen vieraanvaraisuutena on osa vakiintunutta tapakulttuuria. Lisäksi

perinteinen tapaetiketti ohjaa esim. onnittelumaljan tarjoamiseen alkoholilla ja ilman alkoholia.

Kohtuullinen ja harkittu alkoholitarjoilu voi olla osa vieraanvaraisuuden osoittamista silloin, kun se on tilaisuuden tarkoituksen kannalta perusteltua. Alkoholiton vaihtoehto on kaupungin tilaisuuksissa aina saatavilla, tarjoilu on maltillista ja tilaisuuden luonteen mukaista.

Aloitteessa tuodaan esiin, että alkoholitarjoilu voi sulkea ulkopuolelle esimerkiksi uskonnollisista tai kulttuurisista syistä alkoholia välttävien, raskaana olevien, nuorten tai päihderiippuvuudesta toipuvien näkökulmasta. Kaupunki voi lisätä yhdenvertaisuutta ja vastuullisuutta ilman kategorista kieltä mm. lisäämällä alkoholittomien tilaisuuksien määrää, laatimalla tilaisuuksiin tarvittaessa selkeät ohjeet, varmistamalla alkoholittomien vaihtoehtojen ensisijaisuuden ja huomioimalla osallistujaprofiilin tapauskohtaisesti.

Alkoholin tarjoilun kustannukset Lahden kaupungissa ovat marginaalisia suhteessa kaupungin kokonaisbudjettiin. Täyskielto ei siten toisi merkittäviä taloudellisia säästöjä.

Lahden kaupunki voi vahvistaa vastuullisuutta alkoholin tarjoamisen osalta esimerkiksi:

- laatimalla tilaisuuksiin ohjeistuksia alkoholitarjoilusta,
- lisäämällä alkoholittomien tilaisuuksien määrää,
- rajaamalla alkoholitarjoilun vain tilaisuuksiin, joissa se on perusteltua,
- varmistamalla, että alkoholiton vaihtoehto on aina tarjolla.

Lahden kaupungin vieraanvaraisuusohje on parhaillaan päivitettävänä. Kaupunginjohtaja päättää vieraanvaraisuuden osoittamisesta. Päivitettävän

Kaupunginvaltuusto Esityslista

nro 2

vieraanvaraisuusohjeen mukaan kaupungin vieraanvaraisuutena järjestämällä vastaanotolla voidaan tarjota alkoholiton alkumalja tai kahvitarjoilu.

Johtopäätökset

Aloite sisältää arvokkaita tavoitteita kaupungin tapahtumakulttuurin kehittämiseksi. Kokonaisarvion perusteella kokonaisvaltainen alkoholikielto ei ole kuitenkaan tarkoituksenmukainen. Lahden kaupunki voi vahvistaa vastuullisuutta ja yhdenvertaisuutta vastauksessa esitetyillä tavoilla ilman, että kaikkia kaupungin järjestämiä tilaisuuksia linjataan alkoholittomiksi.

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto

Toimenpiteet

Kh: kv

Kv: -

Liitteet

Numero	Otsikko
--------	---------

1	Valtuustoaloite, kaikki Lahden kaupungin järjestämät tapahtumat alkoholittomina
---	---

Kaupunginvaltuusto
Esityslista

nro 2

Lahden kaupunki, Kaupunginvaltuusto, 16.03.2026

12

Asemakaavaehdotus A-2844a, Helsingintien länsipuolinen teollisuusalue, Jokimaa sekä siihen liittyvät tonttijakoehdotukset M-25-(109-116)

1279/10.02.01.00/2022

Asian valmistelija / lisätietojen antaja

kaavoitusarkkitehti Jaana Huovinen p. 044 482 6415

tonttijaon osalta kiinteistöinsinööri Mika Järvelä p. 050 398 5386

Päätös

Esittelijä

kaupunginhallitus

Päätösehdotus

Kaupunginvaltuusto hyväksyy asemakaavaehdotuksen A-2844a sekä siihen liittyvät tonttijakoehdotukset M-25-(109-116).

Perusteluosa

Kaavoitettava alue sijaitsee Jokimaan (28.) kaupunginosassa, noin kuuden kilometrin etäisyydellä kaupungin keskustasta etelään. Alue rajautuu idässä Helsingintiehen, pohjoisessa, idässä ja etelässä maa- ja metsätalousvaltaiseen alueeseen. Helsingintien itäpuoliselle alueelle sijoittuu Syväoan teollisuus- ja työpaikka-alue. Suunnittelualue on pääosin pelto- ja metsäaluetta. Alueen pohjoisosassa Lintulantien varressa sijaitsee autopurkamo. Kaava-alueen pinta-ala on noin 30 ha.

Asemakaavatyön tavoitteena on kaavoittaa alue Helsingintien länsipuolelta teollisuus- ja työpaikka-alueeksi. Asemakaava laaditaan kaupungin aloitteesta. Kaava-alueelle on osoitettu maankäyttöä teollisuutta, varastointia ja niihin liittyvää

liiketoimintaa varten (TL). Teollisuustontit on osoitettu uusien katualueiden, Lintulantien, Hohdinkadun ja Tuurnakadun, varsille. Alueen osat, joissa on luontoarvoja, on kaavaluonnoksessa osoitettu lähivirkistysalueiksi (VL/s). Näitä alueita ovat kaava-alueita pohjoiseteläsuunnassa halkova metsäinen selännealue, Rytteenojanpuisto, sekä alueen pohjoisosassa oleva lehtomainen alue, Luhdanpäänpuisto.

Asemakaavalla alueelle muodostuu: Jokimaan (28.) kaupunginosan korttelit 28108–28115, lähivirkistys-, suojaviher-, katu- ja yleisen tien alue. Asemakaavan yhteydessä tehdään sitova tonttijako.

Vaikutusten arviointi

Kaavalla on vaikutuksia ihmisten elinympäristöön, maa- ja kallioperään, hulevesien määrään, luonnon monimuotoisuuteen, maisemaan, liikenteeseen ja Lahden kaupungin elinkeinoelämään.

Lähimmät asuinalueet sijaitsevat haja-asutusalueella suunnittelualueen länsipuolella ja Nuuttilantien eteläpuolella. Kaava-alueen alavien peltoalueiden osoittaminen teollisuus- ja työpaikka-alueeksi muuttaa maisemaa Helsingintieltä katsottuna. Maisemavaikutukset ulottuvat kaava-alueen eteläpuolella sijaitsevalle Nuuttilantielle asti. Luonnonmukainen maalaismaisema muuttuu toteutuessaan osittain rakennetuksi ympäristöksi. Maisemahaittaa on pyritty lieventämään tonttikohtaisilla istutusalueilla, suojaviheralueilla ja katualueiden varsille osoitettavilla istutusalueilla.

Lähimmät Tuomenojan asutusalueen kiinteistöt sijaitsevat noin 250 metriä etäisyydellä teollisuusalueesta ja 300 metrin vaikutuspiirissä sijaitsee 8 asuinkiinteistöä. Teollisuus- ja varastorakennusten korttelialueille (TL) sijoittuvat toiminnot voivat aiheuttaa melutason nousua. Kaikki meluhaittaa aiheuttavat toiminnot eivät tarvitse ympäristölupaa. Valtioneuvoston päätös (993/1992) 2 §:ssä on annettu melutason päivä- ja yöohjeavrot asuinalueilla. Asumiseen käytettävillä

alueilla on ohjeena, että melutaso ei saa ylittää ulkona melun A-painotetun ekvivalenttitason (L Aeq) päiväohjearvoa (klo 7–22) 55 dB eikä yöohjearvoa (klo 22–7) 50 dB. Kaavoitetun alueen ympäristössä melutaso voi nousta nykyisestä < 45dB:stä 55 dB:iin (asuinalueet) ja ylikin. Melun maksimitasot voivat olla huomattavasti korkeampia. Viimeistään teollisuustoimintojen toteutumisen aikaan tulee varmistaa, etteivät melutason ohjearvoista annetun valtioneuvoston päätöksen (993/1992) 2 §:ssä mainitut melutason päivä- ja yöohjearvot (55 dB ja 50 dB) ylity asumiseen käytettävillä alueilla.

Korttelien tasaukset mukailevat katujen tasauksia sekä nykyistä maanpintaa siten, että tarpeettoman suurilta maaleikkauksilta ja pengertäytöiltä välttyään. Tasaukset on suunniteltu lisäksi siten, että korttelien rakentaminen esirakentamistasoon (rakennekerrosten alapintaan) voidaan toteuttaa ilman ulkopuolisia massoja. Kaikki hyötykäyttökelpoiset maa- ja kiviainekset, jotka syntyvät korttelien esirakentamisessa, voidaan hyödyntää alueen pengertäytöissä.

Asemakaavassa teollisuutta, varastointia ja niihin liittyvää liiketoimintaa palvelevien rakennusten korttelialueiksi osoitetut alueet tulevat rakentuessaan lisäämään tarkastelualueella muodostuvaa hulevesivaluntaa sekä kasvattamaan purkureittien virtaamia. Valuntamäärien, virtaamahuippujen sekä hulevesien laadun hallinta toteutetaan yhdistelemällä tonttikohtaisia viivytys- ja yleiselle alueelle sijoitettavia luonnonmukaisia järjestelmiä. Hulevesien tonttikohtaisesta viivyttämisestä säädetään kaavamääräyksellä. Näin pyritään kannustamaan rakentajia valuntamääriä minimoiviin ratkaisuihin sekä toteuttamaan hulevesien hallinta mahdollisimman pitkälti paikallisella käsittelyllä maaperäolosuhteiden salliessa. Nykytilaisella peltoalueella sijaitsevat alueen avo-ojat/purku-uomat ovat osittain korttelialueilla. Purku-uomat on kaavakartassa osoitettu siirrettäväksi Ryteenojanpuiston koillis- ja kaakkoispuolella sijaitsevien korttelialueiden rajoille, rasitealueille, joissa ne voivat rakentamisen jälkeen toimia kortteli- ja katualueiden hulevesien purku-uomina. Ryteenojanpuiston itäreunaan on lisäksi sijoitettu varaus

hulevesien laadun- ja määränhallinnan rakenteelle, esimerkiksi mahdollisimman luonnontilaisena perustettavalle kosteikolle. Se toimii virtaamahuippuja tasaavana sekä kiintoainesta laskeuttavana rakenteena.

Alueen teollisuustontit on osoitettu pääosin peltoalueille, missä ei ole puustoa. Osa teollisuustonteista sijoittuu metsäisille alueille, joiden rakentumisella on vaikutuksia alueen kasvi- ja eläinlajeihin. Metsäalueet pienenevät muuttuvan maankäytön myötä. Kaavasuunnitelman mukainen rakentaminen aiheuttaa muutoksia suunnittelualueen maaperän ja kasvillisuuden hiilivarastoihin. Vaikutuksia on arvioitu ympäristöhallinnon hiilikartta-työkalulla (Liite: A-2844 Hiiliraportti). Hiilikartta-työkalun avulla on laskettu kaavan toteuttamisen vaikutuksia suunnittelualueen maaperän ja kasvillisuuden hiilivarastoon ja hiilinieluun. Kaavan vaikutus hiilivarastoon on negatiivinen: vuonna 2030 hiilivarasto vähenee -8372 tCO₂ ja -245 tCO₂/ha.

Kaava-alueella sijaitsee rauhoitetun lahokaviosammaleen esiintymiä. Selvityksessä havaittujen määrien todetaan olevan tavanomaisia tai niukkoja, eikä alueelta rajattu lajin kannalta keskeisiä ydinalueita. Osa lahokaviosammaleesiintymistä sijaitsee asemakaavassa lähivirkistysalueiksi osoitetuilla alueilla ja osa muuttuvan maankäytön alueilla (TL-1). Teollisuustonttien rakentuessa lahokaviosammaleen esiintymispaikkoja ei välttämättä pystytä turvaamaan korttelialueilla (TL-1), ja tällä on heikentäviä vaikutuksia luonnon kasvilajeihin. Mikäli lahokaviosammaleen esiintymispaikkoja ei pystytä turvaamaan, tulee hakea poikkeamista lajia koskevista rauhoitusmääräyksistä.

Kaavassa on pyritty huomioimaan mahdollisimman hyvin luontoarvoja ja ekologisia reittejä. Asemakaavamerkinnoilla ja -määräyksillä, sekä yhtenäisellä lähivirkistys alueella (VL/s) on pyritty turvaamaan liito-oravien ja lepakoiden liikkuminen alueella. Luonnon monimuotoisuuden sekä lepakoiden ja liito-oravien kannalta tärkeät alueet on merkitty kaavakarttaan (luo-1) merkinnällä. Alueella ei saa kaataa

puita tai tehdä muita toimia, jotka voivat heikentää lajin lisääntymis- ja levähdyspaikkoja tai ydinalueen toiminnallisuutta liittyen lajin turvalliseen liikkumiseen tai ruokailuun. Lintulantien katualueen rakentaminen leventää katualuetta, vähentää olemassa olevaa puustoa ja heikentää lepakoiden liikkumista Lintulantiellä. Toisaalta Lintulantien ja uuden kevyenliikenteen väylän välillä on asemakaavassa osoitettu istutettavaa puustoa. Lintulantien kohdalla kaavakarttaa on osoitettu kaavamerkintä (yl): katualueen osa, joka on suunniteltava valaistuksen, kasvillisuuden ja muiden ominaisuuksien osalta siten, että se mahdollistaa liito-oravien ja lepakoiden liikkumisen alueen yli. Asemakaavassa on pyritty huomioimaan lepakoiden kannalta tärkeä valon määrä ja suuntautuminen korttelialueilla kaavamääräyksellä (valo).

Alueelle osoitettu rakentaminen lisää liikennettä Lintulantiellä sekä Helsingintiellä. Kaava-alueen katu- ja tiealueille on tutkittu liittymäjärjestelyjä sekä laadittu kaava-alueen tonttikatujen esisuunnitelma. Tavoitteena on ollut selvittää Jokimaan kaavaluonnoksessa esitettyjen teollisuustonttien liikennetuotosarviot sekä kasvavien liikennemäärien vaikutus nykyisiin Helsingintien liittymäjärjestelyihin kaava-alueen osalta. Lisääntyvän liikenteen vaikutuksia, liittymätyyppejä, kevyen liikenteen reittejä on tarkasteltu Jokimaan asemakaavan liikenneselvityksessä. (Liite: A-2844 Jokimaan asemakaavan liikenneselvitys, Sweco).

Kaavan toteutuminen mahdollistaa uusien yritysten sijoittumisen Lahteen. Uusi yritysalue lisää työpaikkoja ja elinvoimaa Lahden alueella. Kaava mahdollistaa uuden teollisuus- ja työpaikka-alueen rakentumisen Helsingintien länsipuolelle ja vahvistaa yhdessä Syväojan teollisuusalueen kanssa alueen merkitystä Lahden teollisuus- ja työpaikkakeskittymänä.

Vaikutusten arviointia on kuvattu tarkemmin asemakaavan selostuksessa.

Kaavan taloudelliset vaikutukset kaupungille

Kaavatalouslaskelman mukaan alueen toteuttamisen kokonaiskustannukset ovat yhteensä 2 175 000 €, mikä sisältää maan hankinnasta, katujen suunnittelusta ja rakentamisesta aiheutuvat kulut. Tonttien myynnistä on arvioitu saatavan tuloja 2 765 462 €. Puun myyntitulot eivät ole mukana tuloissa.

Vuorovaikutus kaavaa valmisteltaessa

Kaavan vireilletulosta on ilmoitettu 4.3.2021 julkaistussa kaavoituskatsauksessa. Osallistumis- ja arviointisuunnitelma on laadittu 15.8.2023.

Kaavamuutoksen aloituskokous pidettiin 05/2023. Luonnosvaihtoehtoa esiteltiin ELY-kaavaneuvottelussa 06/2023. Aloitusvaiheen viranomaisneuvottelu pidettiin Hämeen ELY-keskuksen ja Uudenmaan ELY-keskuksen/liikenne kanssa 08/2023. Kaava-alueelle tehty liikenneselvitysraportti esiteltiin Uudenmaan ELY-keskukselle 01/2024. Kaavatyöhön liittyvä yleisötilaisuus järjestettiin keväällä 2024. 11/2025 pidettiin kaavaneuvottelut Hämeen ELY-keskuksen kanssa. Koskien kaavaehdotukseen lisättyjä laohokaviosammalmerkintöjä ja -määräyksiä. Hämeen ELY-keskus katsoi, että lisätyt merkinnät ja määräykset ovat selkeitä ja suojelun kannalta riittäviä.

Luonnosvaiheen kuuleminen järjestettiin 18.4.-5.5.2024. Luonnosvaiheen kuulemisaikana viranomaisille toimitettiin osallistumis- ja arviointisuunnitelma, kaavaselostus liitteineen sekä kaavaluonnoskartta ja pyydettiin niistä viranomaislausunnot. Kaavaluonnoksesta jätettiin 9 lausuntoa ja 4 mielipidettä. Luonnosvaiheen kuulemisessa saadut lausunnot ja mielipiteet sekä niiden huomioiminen on kuvattu lyhennettynä asemakaavan selostuksessa. Saadut lausunnot ja mielipiteet ovat kokonaisuudessaan päätösehdotuksen liitteenä.

Kaavaehdotuksesta saadut lausunnot ja muistutukset

Asemakaavaehdotus on ollut alueidenkäyttölaissa säädetyssä järjestyksessä julkisesti nähtävillä 25.9.–14.11.2025. Ehdotuksesta jätettiin 3 lausuntoa ja 2

muistutusta. Saadut lausunnot ja muistutukset ovat kokonaisuudessaan päätösehdotuksen liitteenä.

Hämeen Ely keskus on lausunnossaan esittänyt seuraavaa:

Lahokaviosammaleen esiintymät ja poikkeusluvan tarve huomioitava riittävin kaavamerkinnöin ja -määräyksin. Täydennettävä vaikutusten arviointia luonnonarvoihin ja tunnistettava erityisesti alueet, joilla esiintyy rauhoitettuja kasvilajeja sekä uhanalaisia luontotyypppejä. Liittymänuolen lisääminen Syvänojangkadun kohdalle. KILVA-työkalun arviointiraportin lisääminen liiteaineistoon. KILVA-työkalun laadullisen hiilitasearvoinnin täydentäminen HIILIKARTTA-työkalulla.

Lahden ympäristöpalvelut on lausunnossaan esittänyt seuraavaa:

Valaistusta koskeva kaavamääräys lisättävä TL-alueen kortteliin 28112. Lahokaviosammaleen esiintymät ja poikkeusluvan tarve huomioitava riittävin kaavamerkinnöin ja -määräyksin. Täydennettävä vaikutusten arviointia luonnonarvoihin ja tunnistettava erityisesti alueet, joilla esiintyy rauhoitettuja kasvilajeja sekä uhanalaisia luontotyypppejä. Mäkelänpuiston sisällyttämisen perustelut TL-alueeseen lisättävä kaavaselostukseen. Lintulantien katualueen leventämisen vaikutukset liito-oravan kulkuyhteyteen ja toimivuuteen. Kaavaselostukseen lisättävä seuraavaa: Lähimmät Tuomenojan asutusalueen kiinteistöt sijaitsevat noin 250 metriä etäisyydellä teollisuusalueesta ja 300 metrin vaikutuspiirissä sijaitsee 8 asuinkiinteistöä. Kaavaselostukseen lisättävä maininta mahdollisesta melutason noususta. Kaavoitetun alueen ympäristössä melutaso voi nousta nykyisestä < 45 dB:stä 55 dB:iin (asuinalueet) ja ylikin. Melun maksimitasot voivat olla huomattavasti korkeampia. Viimeistään teollisuustoimintojen toteutumisen aikaan tulee varmistaa, etteivät melutason ohjearvoista annetun valtioneuvoston päätöksen (993/ 1992) 2 §:ssä mainitut melutason päivä- ja yöohjearvot (55 dB ja 50 dB) ylitä asumiseen käytettävillä alueilla.

Lahden museoilla ei ollut lausuttavaa.

Muistutuksen 1 keskeinen sisältö:

- Teollisuusaluetta pienennettävä niin että Lintulantien pohjoispuolelle ei kaavoiteta teollisuusaluetta ja se liitetään laajempaan LS-alueeseen.
- Mikäli asemakaava hyväksytään nyt esitetyssä muodossa, samalla tulee tehdä päätös tuon edellä mainitsemamme n. 40 ha:n alueen rauhoittamiseksi LS-alueena, kuten kaupungin LS-ohjelmassa on esitetty.
- Toivomme, että kaupungin LS-ohjelma viedään alkuperäisessä muodossa päätökseen.

Vastine muistukseen1:

- Teollisuusalueen laajuus noudattaa voimassa olevien maakunta- ja yleiskaavojen rajoituksia. Voimassa olevassa maakuntakaavassa alue on osoitettu teollisuus- ja varastointialueeksi, ja voimassa olevassa yleiskaavassa alue on osoitettu elinkeinoelämän alueeksi. Kaavoitettavan alueen käyttötarkoitus ja tavoitteet noudattavat maakunta- ja yleiskaavassa osoitettuja kaavamerkintöjä ja -määräyksiä sekä tavoitteita. Viereisen 40 ha:n alueen osoittaminen luonnonsuojelualueeksi ei sisälly tähän kaavaan.

Muistutuksen 2 keskeinen sisältö:

- Kaavan selvityksissä ei ole arvioitu kaavan vaikutuksia.
- Kaavaehdotusvaiheen nähtävillä olon liitemateriaaleista puuttui liikenneselvitys ja laihokaviosammalselvitys oli kahteen kertaan nettisivuilla. Asemakaava on kuulutettava uudelleen siinä olleen virheen takia.
- Kaava tuhoaa ja heikentää liito-oravien ja lepakoiden elinolosuhteita.

- Helsingintien kaavaa ei tule hyväksyä, koska se tuhoaa uhanalaista lahokaviosammalkasvustoa.
- Alueella ei saa tehdä meluavia toimenpiteitä eikä toimintaa saa tehdä yöaikaan.
- Helsingintien kaavaa ei tule hyväksyä, koska se on lainvastainen ja tuhoaisi alueen luonnon.

Vastine muistutukseen2:

- Kaavan vaikutukset löytyvät kaavaselostuksesta kohdasta 5.4.

Kaavaselostuksessa on arvioitu kaavan vaikutuksia ihmisten elinympäristöön, maa- ja kallioperään, veteen, ilmaan, luonnon monimuotoisuuteen, luonnonvaroihin, alue- ja yhdyskuntarakenteeseen, yhdyskunta- ja energiatalouteen, liikenteeseen, kaupunkikuvaan, maisemaan, rakennettuun ympäristöön, elinkeinoelämään ja talouteen.

- Kaavaehdotus oli nähtävillä 25.9.-27.10.2025. Nettisivuille lisättiin puuttuva liikenneselvitys nähtävillä oloajan alussa, ja nähtävillä oloaika pidennettiin tämän vuoksi 14.11.2025 asti. Sama liikenneselvitys oli myös löydettävissä kaavaluonnosvaiheen liitemateriaaleista nettisivuilta. Asiasta tiedotettiin muistutuksen jättäjää. Asemakaavaa ei ole tarpeen kuuluttaa tämän takia uudelleen.

- Kaavoitettava alue on pääosin metsä- ja peltoaluetta, joka kaavoitetaan elinkeinoelämän tarpeisiin. Alueen toteutuminen ja rakentuminen heikentää osittain liito-oravien ja lepakoiden elinolosuhteita. Alueen osat, joissa on luontoarvoja, on kaavaluonnoksessa osoitettu lähivirkistysalueiksi (VL/s): lähivirkistysalue, luontoarvoiltaan tärkeä metsä, jonka ympäristö säilytetään. Näitä alueita ovat kaava-alueen pohjoiseteläsuunnassa halkova metsäinen selännealue, Ryteenojanpuisto, sekä alueen pohjoisosassa oleva lehtomainen alue, Luhdanpäänpuisto. Luonnon monimuotoisuuden sekä lepakoiden ja liito-oravien

kannalta tärkeät alueet on merkitty kaavakarttaan (luo-1) merkinnällä. Alueella ei saa kaataa puita tai tehdä muita toimia, jotka voivat heikentää lajin lisääntymis- ja levähdyspaikkoja tai ydinalueen toiminnallisuutta liittyen lajin turvalliseen liikkumiseen tai ruokailuun. Lepakot on huomioitu (valo) kaavamerkinnällä. Merkintä osoittaa, että tonttien ulkovalaisuksessa tulee huomioida läheinen lepakkoalue. Ylimääräistä valaistusta tulee ja mahdollinen ulkovalaistus tulee suunnalta alaspäin. Lintulantien kohdalla kaavakarttaa on osoitettu kaavamerkintä (yl): katualueen osa, joka on suunniteltava valaistuksen, kasvillisuuden ja muiden ominaisuuksien osalta siten, että se mahdollistaa liito-oravien ja lepakoiden liikkumisen alueen yli. Tärkeä ekologinen yhteys on merkitty kaavamerkinnällä (is-1): tontin osa, jolla kasvillisuus ja puusto tulee säilyttää osana ekologista yhteyttä.

- Alueella on tehty laihokaviosammalkartoitus lokakuussa 2024. Selvityksessä alueelta on löydetty 37 itujuväsryhmää. Alueelta ei havaittu laihokaviosammaleen itiöpesäkkeitä. Selvityksessä havaittujen määrien todetaan olevan tavanomaisia tai niukkoja, eikä alueelta rajattu lajin kannalta keskeisiä ydinalueita. Selvityksen perusteella laihokaviosammalta havaittiin kaavaluonnoksen mukaisilla VL- (lähivirkistysalue) ja TL-alueilla (teollisuutta, varastointia ja niihin liittyvää liiketoimintaa palvelevien rakennusten korttelialue). Havainnot on merkitty kaavakarttaan. Kaavan mukaisen rakentamisen toteuduttua jää viereisille lähivirkistysalueille vielä laihokaviosammaleesiintymiä. Esiintymiä on myös mahdollista siirtää muuttuvan maankäytön alueilta viereisille lähivirkistysalueille. Laihokaviosammaleesiintymiä on havaittu myös muualla Lahdessa mm. Kytölässä. ELY-keskus katsoo, että toteutuessaan asemakaavaluonnoksessa esitetty rakentamistoiminta edellyttää luonnonsuojelulain 83 §:n mukaista poikkeuslupaa. Luonnonsuojelulain 83 §:n mukaisesti Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus voi myöntää luvan poiketa 74 §:ssä säädetystä, jos siitä ei ole haittaa eliölajin suotuisan suojelutason säilyttämiselle tai sen saavuttamiselle.

- Lähimmät Tuomenojan asutusalueen kiinteistöt sijaitsevat noin 250 metriä etäisyydellä teollisuusalueesta ja 300 metrin vaikutuspiirissä sijaitsee 8 asuinkiinteistöä. Teollisuus- ja varastorakennusten korttelialueille (TL) sijoittuvat toiminnot voivat aiheuttaa melutason nousua. Kaikki meluhaittaa aiheuttavat toiminnot eivät tarvitse ympäristölupaa. Viimeistään teollisuustoimintojen toteutumisen aikaan tulee varmistaa, etteivät melutason ohjearvoista annetun valtioneuvoston päätöksen (993/1992) 2 §:ssä mainitut melutason päivä- ja yöohjearvot (55 dB ja 50 dB) ylitä asumiseen käytettävillä alueilla.

- Lahden oikeusvaikutteista yleiskaavaa 2025 laadittaessa on otettu huomioon AKL 39 §:n mukaiset yleiskaavan sisältövaatimukset, ja asemakaava on yleiskaavan mukainen. Asemakaava on Päijät-Hämeen maakuntakaavan 2014 mukainen. Voimassa olevassa maakuntakaavassa alue on osoitettu teollisuus- ja varastointialueeksi ja voimassa olevassa yleiskaavassa alue on osoitettu elinkeinoelämän alueeksi. Alue kaavoitetaan elinkeinoelämän tarpeisiin, mutta alueen kaavoituksessa on huomioitu luontoarvoja siten, että alueelle on osoitettu suojaviher- ja lähivirkistysalueita sekä istuttavia alueita.

Muutokset kaavaehdotuksen nähtävillä olon jälkeen

Asemakaavakarttaan on tehty seuraavat lisäykset:

- Lahokaviosammaleksiintymät on merkitty kaavakarttaan kaavamerkintöinä ja -määräyksinä.
- Liittymänuoli on lisätty kaavakarttaan Helsingintielle Syvänojankadun kohdalle.
- TL-alueen kaavamääräykseen on lisätty lause: Aluetta voidaan käyttää maarakentamisen lyhytaikaisena varastointialueena ennen alueen loppukäyttöä.
- Valaistusta koskeva kaavamääräys on lisätty TL-alueen kortteliin 28112.

Kaupunginvaltuusto
Esityslista

nro 2

- KILVA-työkalun arviointiraportti ja hiilitasearviointiin liittyvä hiilikartta on lisätty liiteaineistoihin (A-2844 Ilmastokestävyuden arviointiraportti ja A-2844 Hiilikartta).

- Talvisaikaisten hulevesien hallintaraportti on lisätty liiteaineistoihin (A-2844 Lahden Helsingintien länsipuolisen teollisuusalueen hulevesiselvitys ja hulevesien sekä lumen hallinnan suunnitelma 2025, Sitowise).

Selostusta on täydennetty saatujen lausuntojen perusteella ja seurantalomake on korjattu tältä osin.

Muutosten jälkeen asemakaavatunnus on A-2844a.

Kaavan laatimisesta perittävät maksut

Asemakaavan laatimisen yhteydessä tehtävästä tontin lohkomisesta peritään alueella sijaitsevan kiinteistön omistajalta 2100 euroa.

Toimivallan peruste

Lahden kaupungin hallintosääntö 2025/18, Kaupunkiympäristön palvelualueen erillissääntöjen toimivaltataulukko: Kaavoitus, tonttijako ja kiinteistönmuodostus

Muutoksenhaku

Kunnallisvalitus Hämeenlinnan hallinto-oikeudelle, asemakaavat

Toimenpiteet

Kh: ote pöytäkirjasta ilman liitteitä muistutuksen tekijöille ([REDACTED]), kv

Kv: ote pöytäkirjasta ilman liitteitä muistutuksen tekijöille, sähköinen tiedoksianto Kaakkois-Suomen elinvoimakeskukselle.

Lainvoimaisuuskysely Hämeenlinnan hallinto-oikeudelta.

Kaupunginvaltuusto
Esityslista

nro 2

Lainvoimaiseksi tulon jälkeen: kuulutus,
sähköisesti:
kuulutus Kaakkois-Suomen elinvoimakeskus,
kuulutus + kartta Hämeen Maanmittauslaitos,
kuulutus + kartta Päijät-Hämeen liitto,
kuulutus kaupunkiympäristön palvelualueen kaupunkisuunnittelu

Päätöshistoria

Lahden kaupunki, Kaupunginhallitus, 16.02.2026

§ 34

Päätösehdotus

Kaupunginhallitus tekee kaupunginvaltuustolle seuraavan ehdotuksen:

”Kaupunginvaltuusto hyväksyy asemakaavaehdotuksen A-2844a sekä siihen liittyvät tonttijakoehdotukset M-25-(109–116)”.

Päätös

Päätösehdotus hyväksyttiin.

Lahden kaupunki, Kaupunkiympäristölautakunta, 09.09.2025

§ 93

Päätösehdotus

Kaupunkiympäristölautakunta päättää asettaa asemakaavaehdotuksen A-2844 sekä siihen liittyvät tonttijakoehdotukset M-25-(109–116) julkisesti nähtäville.

Mikäli mahdolliset muistutukset eivät anna muuhun aihetta, lautakunta esittää, että kaupunginhallitus tekee kaupunginvaltuustolle seuraavan ehdotuksen:

”Kaupunginvaltuusto hyväksyy asemakaavaehdotuksen A-2844 sekä siihen liittyvät tonttijakoehdotukset M-25-(109–116)”.

Päätös

Päätösehdotus hyväksyttiin.

Liitteet

Numero	Otsikko
2	A-2844a Kaavaehdotuskartta KV
3	A-2844a Kaavaselostus ja seurantalomake KV
4	A-2844a Osallistumis- ja arviointisuunnitelma (OAS) KV
5	A-2844 Lahden Jokimaan kaavasunnittelualueen luontoselvitykset
6	A-2844 Lahden Jokimaan laihokaviosammalkartoitus 2024
7	A-2844 Helsingintien länsipuolen kaavarunkoalueen maisemaselvitys
8	A-2844 Jokimaan asemakaavan liikenneselvitys
9	A-2844 Hulevesiselvitys
10	A-2844 Hulevesiselvitys ja hulevesien sekä lumen hallinnan suunnitelma 2025
11	A-2844 Lahti Jokimaa arkeologinen inventointi 2024
12	A-2844 Lahden Jokimaan yritysalueen yleissuunnitelma 2025
13	A-2844 Hiilikartta
14	A-2844 Ilmastokestävyyden arviointiraportti
15	A-2844 Tonttijakokartta M-25-109

Kaupunginvaltuusto
Esityslista

nro 2

Numero	Otsikko
16	A-2844 Tonttijakokartta M-25-110
17	A-2844 Tonttijakokartta M-25-111
18	A-2844 Tonttijakokartta M-25-112
19	A-2844 Tonttijakokartta M-25-113
20	A-2844 Tonttijakokartta M-25-114
21	A-2844 Tonttijakokartta M-25-115
22	A-2844 Tonttijakokartta M-25-116
23	A-2844 Luonnosvaiheen lausunnot
24	A-2844 Luonnosvaiheen mielipiteet
25	A-2844a Ehdotusvaiheen lausunnot
26	A-2844a Ehdotusvaiheen muistutukset

Kaupunginvaltuusto
Esityslista

nro 2

Lahden kaupunki, Kaupunginvaltuusto, 16.03.2026

13

Asemakaavaehdotus ja asemakaavan muutosehdotus A-2940a, Kilpiäinen, Omarannankatu 8, 10 ja 12, Kilpiäistentie 64, Tuomistontie 51 ja katu-, lähivirkistys- ja vesialueet sekä siihen liittyvä tonttijaon muutosehdotus M-25-161

1907/10.02.01.00/2024

Asian valmistelija / lisätietojen antaja

kaavoitusarkkitehti Marja Mustakallio p. 050 387 8708

tonttijaon osalta maanmittausinsinööri Eija Eskelinen p. 040 833 8675

Päätös

Esittelijä

kaupunginhallitus

Päätösehdotus

Kaupunginvaltuusto hyväksyy asemakaavaehdotuksen ja asemakaavan muutosehdotuksen A-2940a sekä siihen liittyvän tonttijaon muutosehdotuksen M-25-161.

Perusteluosa

Asemakaava-alue sijaitsee Kilpiäisten kaupunginosassa Vesijärven rannalla. Suunnittelualueen pinta-ala on 2,9 ha.

Kaupungin strategian (2022) mukaisesti kaava mahdollistaa kestävän kaupunkirakenteen. Kaava edistää asukkaiden hyvinvointia hyödyntämällä lähiluontoa kestävästi.

Kaavatyöhön on ryhdytty yksityisten maanomistajien hakemuksesta.

Kaavan tavoitteena on poistaa vesialueeseen rajoittuva katu- ja puistoaluevaraukset tarpeettomana asemakaavasta ja ulottaa olemassa olevat pientalotontit pääosin maanomistuksen mukaisesti omarantaisina kartoitettuun rantaviivaan asti.

Vuodelta 1948 voimassa olevan asemakaavan mukaista osin vesirajaan rajoittuvaa katu- sekä rannan kapeaa puistokaistaa ei ole ollut tarve toteuttaa. Kaavatyön yhteydessä käsitellään Tuomistontie 47:n, 49:n ja 51:n sekä Omarannankatu 8-10:n ja 12:n tonttiliittymät.

Pientalotonttien osoittaminen omarantaisina asemakaavassa selkeyttää vuosikymmenien ajan epäselvänä ollutta tilannetta. Asemakaavassa luodaan edellytykset olemassa olevien rakenteiden, kasvillisuuden ja saunarakennusten ylläpitämiselle sekä muutaman uuden rakentamiselle.

Kaavaratkaisu on voimassa olevan oikeusvaikutteisen yleiskaavan mukainen. Yleiskaavassa on otettu huomioon maakuntakaava. Kaavaehdotuksessa on otettu huomioon viheralueverkosto, jalankulun, pyöräilyn ja ulkoilun tavoitteelliset pääreitit, ekologinen yhteys, luonnonsuojelu, luonnon monimuotoisuus ja vesistövaikutukset. Suunnittelualueella ja sen lähiympäristössä on riittävästi virkistysalueita.

Asemakaavalla ja asemakaavan muutoksella alueelle muodostuu neljä omarantaista pientalotonttia. Asuinpienalojen korttelialueen pinta-ala on 15 545 m² (lisäystä 6 703 m²). Pientalotonttien rakennusoikeuden kokonaismäärä on 2 475 k-m² (lisäystä 1 475 k-m²) (toteutettuun verrattuna lisäystä on 721 k-m²). Omarantaisten tonttien pinta-alat vaihtelevat 1 826 m² – 7 323 m² välillä. Tonttitehokkuudet vaihtelevat $e_t=0,08-0,25$ välillä. Korttelitehokkuus on $e_k=0,16$. Koko kaava-alueen aluetehokkuus on $e_a=0,08$.

Virkistysalueiden yhteenlaskettu pinta-ala on 6 526 m² (vähennystä 2 472 m²).

Vähennys johtuu osittain nykyisen Omarannankadun jatkeen ajoyhteyden alueen

muuttamisesta katualueeksi. Ajoyhteys on jo rakennettu, jolloin viheralueen vähennys ei ole sen osalta todellinen.

Omarannanpuiston rinteiden päällä olevalle osalle on osoitettu yleiskaavan mukainen ulkoilureitin ohjeellinen paikka. Reitti on mahdollista yhdistää yksityisen luonnonsuojelualueen polun kautta länteen ja etelään.

Vesialueen pinta-ala on 5 760 m² (vähennystä 670 m²). Saaren länsipää ja sitä ympäröivä vesialue on ollut asemakaavoittamatonta aluetta. Pääosa vesialueesta on asemakaavoitettu vuonna 1948. Saaren asemakaavoitettu osa on vuoden 1948 asemakaavassa pääkäyttötarkoitukseltaan vesialuetta. Erilliselle saarelle on osoitettu käyttötarkoitus pientalotontin osana, rakentamattomana, istutettuna alueena.

Vaikutusten arviointi

Kaavan vaikutusten arviointi ja vertailu on tehty vaihtoehto A:n (VEA) (voimassa oleva asemakaava toteutettuna) ja vaihtoehto B:n (VEB) (27.10.2025 päivätty kaavaehdotus) välillä, erillinen liite. Vaikutusten arviointi käsittää ekologiset, taloudelliset, sosiaaliset ja ympäristövaikutukset. Kaavaratkaisu eli VE B on valittu kokonaisarvioinnin ja vertailun perusteella kustannus- ja ympäristövaikutuksiltaan huomattavasti edullisempänä täyttäen kuitenkin työlle asetetut tavoitteet.

Rantaa kiertävän läpiajokadun poistaminen vähentää haitallisia ympäristövaikutuksia, joita perustamis- ja rakentamistyö huonolla maaperällä aiheuttaisi. Käytöstä seuraaisi tarpeetonta läpikulkuliikennettä, meluhaittaa ja likaisten hulevesien valumariskiä vesistöön. Olemassa olevaan nykytilanteeseen verrattuna kaavaehdotuksen maisemalliset ja ympäristövaikutukset ovat hyvin vähäiset, koska asuinrakentaminen on pääosin jo toteutettu alueelle lainvoimaisin luvuin. Tonttien laajoilla istutusalueilla on määräyksiä kasvillisuuden säilyttämisestä ja uusimisesta.

Asemakaavan muutos vähentää merkittävästi kaupungille tulevia kustannusvaikutuksia, kun rantaa kiertävä liikenteellisesti tarpeeton katualuevaraus poistetaan. Voimassa olevan asemakaavan mukaisen kadun toteutuksen kustannukset muodostuisivat maapohjan hankinnasta/lunastuksesta sekä rakennusten, rakenteiden ja kasvillisuuden korvaamisesta yksityisille maanomistajille. Edellisten lisäksi kadun rakentamiskustannukset olisivat suuruusluokaltaan 400 000 e–700 000 e riippuen jalankulun järjestelyistä. Lisänä tulisivat vuosittaiset katualueen hoito- ja korjauskustannukset.

Kaavaehdotuksesta ei aiheudu kaupungille kustannuksia, muutoin kuin Tuomistontien kääntöpaikan ja Omarannankadun vähäiset muutokset arviolta 30 000–50 000 e. Tontinosien lunastuksista tulisi tuloa kaupungille ja/tai yhteisvesialueen osakaskunnalle. Muiden virkistysalueiden vaikutukset ovat samat molemmissa tapauksissa.

Vuorovaikutus kaavaa valmisteltaessa

Kaavan vireilletulosta on ilmoitettu 6.3.2024 julkaistussa kaavoituskatsauksessa. Osallistumis- ja arviointisuunnitelma on laadittu 15.11.2024 ja luonnosvaiheen kuuleminen on pidetty 8.- 21.9.2025. Luonnosvaiheen yleisötilaisuus on pidetty maastokävelynä 11.9.2025. Kaupunkiympäristölautakunta päätti asettaa kaavaehdotuksen nähtäville 18.11.2025. Ehdotuksen nähtävilläolo on ollut 4.12.2025 -12.1.2026.

Luonnosvaiheen kuulemisen aikana saatiin neljä lausuntoa ja kaksi mielipidettä. Luonnosvaiheen lausunnot ja mielipiteet ovat kokonaisuudessaan päätösehdotuksen liitteenä.

Hämeen ELY-keskus totesi lausunnossaan, että kaavaratkaisu on voimassa olevan maakuntakaavan ja yleiskaavan mukainen. Kaavaselistusta on tarkistettu ja täydennetty yleiskaavan voimaantulon, alueen rakentamisen historian, rannan maisemallisten ominaisuuksien, kiinteistöjaotuksen, rakennusoikeuksien määrän

muutosten osalta. Vaikutukset voimassa olevaan kaavaan nähden on arvioitu selostuksessa sekä erillisessä vaikutusten arviointiliitteessä. Luonnon osalta ELY-keskus toteaa, että erillispientalojen korttelialueille osoitetut laajat istutettavat alueen osat tukevat hyvin maakunta- ja yleiskaavassa osoitettuja ekologisia yhteyksiä ja yhteystarpeita. Alin rakentamiskorkeus Vesijärven rannalla on korjattu sekä lisätty kaavamääräyksiin vesilain mukaisen luvan selvittämistarve.

Mielipide 1 liittyy korttelin 863 tontin 2 ajoyhteyteen. Tuomistontien kadun päättämistä kääntöpaikkoineen ehdotuksen mukaisesti pidettiin hyvänä. Tonttiliittymäjärjestelyjen kunnossapitovastuun säilymistä edelleen kaupungilla pidettiin tärkeänä. Kaavaehdotuksessa ajoyhteyden linjaus on pidetty nykyisellään puistoalueella.

Mielipide 2:ssa nostettiin esiin aiemmat saman alueen asemakaavamuutosprosessit, joissa valtuuston hyväksymä samaa aluetta koskeva asemakaavaehdotus on kumoutunut korkeimmassa hallinto-oikeudessa vuosina 1986 ja 2007 Salpausselän luonnonystävien valituksesta. Mielipiteessä pidetään rantatien tarvetta edelleen ajankohtaisena sekä liikkumisen mahdollistamista rantaa pitkin tarpeellisenä. Mielipiteessä otettiin kantaa maakuntakaavan aluetta sivuvaan viheryhteystarpeeseen, ekologiseen yhteyteen, ulkoilureitteihin, saaren osoittamista pientalotontin osana ei pidetty hyvänä, eikä luvallisena. Mielipiteessä esitettiin, että ranta-alueen maa-alueiden hankkimisesta kaupungille sekä rakennusten, rakenteiden ja kasvillisuuden korvaamisesta ei tulisi kuluja kaupungille. Mielipiteessä esitettiin, että kaavaehdotuksen vaikutukset tulee verrata voimassa olevaan asemakaavaan toteutettuna erityisesti ympäristövaikutusten kannalta.

Vaikutusten arviointia on tehty mielipide 2:n mukaisesti esitetyllä tavalla selostuksen kohdassa 5.4 sekä erillisessä vaikutusten arviointiliitteessä. Selostusta on täydennetty esiin nostettujen kysymysten osalta.

Asemakaavaehdotuksesta saatiin kaksi lausuntoa, Hämeen ELY-keskukselta ja Lahden museoilta. Lahden museoilla ei ollut lausuttavaa. Muistutuksia ei jätetty.

Hämeen ELY-keskuksen lausunnon perusteella kaavaan on tehty seuraavia muutoksia ja/tai korjauksia. Korjattu saunojen rakentamista koskevaan määräyksen tekstiosaa (sa) ja (sa-1). Alin lattiataso +83,05 (N2000) on muutettu alimmaksi rakentamiskorkeudeksi. Määräys ottaa huomioon, että lattian lisäksi myös perustus- ja muiden rakennusteknisten rakenteiden tulee sijoittua korkeuden +83,05 (N2000) yläpuolelle, mikä estää niiden vaurioitumista tulvatilanteessa.

Omarannanpuiston ohjeellisen ulkoilureitin määräystä on täydennetty vähimmäisetäisyydellä korttelin 8005 rajasta.

Selostus on korjattu tältä osin. Muutosten jälkeen asemakaavatunnus on A-2940a.

Tonttijako

Asemakaavan ja asemakaavan muutoksen yhteydessä tehdään tonttijaon muutos M-25-161.

Kaavan laatimisesta perittävät maksut

Asemakaava ja asemakaavan muutos ei vaadi maankäyttösopimusta. Asemakaavan ja asemakaavan muutoksen laatimisesta peritään hakijalta taksan mukainen kaavoitusmaksu yhteensä 8 000 e sekä tonttijakokustannukset yhteensä 1 330 e ja tiedotusmaksu 1 000 e.

Toimivallan peruste

Lahden kaupungin hallintosääntö 2025/18, Kaupunkiympäristön palvelualueen erillissääntöjen toimivaltataulukko: Kaavoitus, tonttijako ja kiinteistönmuodostus.

Kaupunginvaltuusto
Esityslista

nro 2

Muutoksenhaku

Kunnallisvalitus Hämeenlinnan hallinto-oikeudelle, asemakaavat

Toimenpiteet

Kh: kv

Kv: ote pöytäkirjasta ilman liitteitä hakijalle ([REDACTED]
[REDACTED]), sähköinen tiedoksianto Kaakkois-Suomen elinvoimakeskus.

Lainvoimaisuuskysely Hämeenlinnan hallinto-oikeudelta.

Lainvoimaiseksi tulon jälkeen: kuulutus,

sähköisesti:

kuulutus Kaakkois-Suomen elinvoimakeskus

kuulutus + kartta Maanmittauslaitos,

kuulutus + kartta Päijät-Hämeen liitto,

kuulutus + kartta Kaupunkiympäristön palvelualueen kaupunkisuunnittelu

Päätöshistoria

Lahden kaupunki, Kaupunginhallitus, 16.02.2026

§ 35

Päätösehdotus

Kaupunginhallitus tekee kaupunginvaltuustolle seuraavan ehdotuksen:

"Kaupunginvaltuusto hyväksyy asemakaavaehdotuksen ja asemakaavan muutosehdotuksen A-2940a sekä siihen liittyvän tonttijaon muutosehdotuksen M-25-161."

Kaupunginvaltuusto
Esityslista

nro 2

Päätös

Päätösehdotus hyväksyttiin.

Lahden kaupunki, Kaupunkiympäristölautakunta, 18.11.2025

§ 133

Päätösehdotus

Kaupunkiympäristölautakunta päättää asettaa asemakaavaehdotuksen ja asemakaavan muutosehdotuksen A-2940 sekä tonttijaon muutosehdotuksen M-25-161 julkisesti nähtäville.

Mikäli mahdolliset muistutukset eivät anna muuhun aihetta, lautakunta esittää, että kaupunginhallitus tekee kaupunginvaltuustolle seuraavan ehdotuksen:

”Kaupunginvaltuusto hyväksyy asemakaavaehdotuksen ja asemakaavan muutosehdotuksen A-2940 sekä siihen liittyvän tonttijaon muutosehdotuksen M-25-161.”

Päätös

Päätösehdotus hyväksyttiin.

Liitteet

Numero	Otsikko
--------	---------

27	A-2940a Kaavaehdotuskartta KV
----	-------------------------------

28	A-2940a Kaavaselostus ja seurantalomake KV
----	--

29	A-2940a Osallistumis- ja arviointisuunnitelma KV
----	--

30	A-2940a Kaavaratkaisujen vertailu KV
----	--------------------------------------

Kaupunginvaltuusto
Esityslista

nro 2

Numero	Otsikko
31	A-2940 Tonttijakokartta M-25-161
32	A-2940 Luonnosvaiheen lausunnot
33	A-2940 Luonnosvaiheen mielipiteet
34	A-2940a Ehdotusvaiheen lausunnot
35	A-2940 Asemakaavahakemus

Kaupunginvaltuusto
Esityslista

nro 2

Lahden kaupunki, Kaupunginvaltuusto, 16.03.2026

14

Valtuustoaloite: Yritysten taloudellisten vahinkojen kohtuullistaminen kaupungin kokeiluissa

4852/00.01.01.03/2025

Asian valmistelija / lisätietojen antaja

suunnittelujohtaja Juha Helminen, p. 050 387 8710

kasvupalvelujohtaja (vs.) Johanna Särkijärvi, p. 044 482 0008

Päätös

Esittelijä

kaupunginhallitus

Päätösehdotus

Kaupunginvaltuusto merkitsee aloitteen ja siitä annetun lausunnon tiedokseen todeten, että aloitteessa tarkoitettu asia on tullut tässä yhteydessä riittävästi selvitetyksi.

Perusteluosa / aiempi käsittely

Lahden kaupunki, Kaupunginhallitus, 02.03.2026

§ 45

Päätös

Päätösehdotus hyväksyttiin.

Esittelijä

kaupunginjohtaja Kyynäräinen Niko

Päätösehdotus

Kaupunginhallitus tekee kaupunginvaltuustolle seuraavan ehdotuksen:

”Kaupunginvaltuusto merkitsee aloitteen ja siitä annetun lausunnon tiedokseen todeten, että aloitteessa tarkoitettu asia on tullut tässä yhteydessä riittävästi selvitettyksi.”

Perusteluosa

Valtuutettu Kalle Aaltonen 10.11.2025:

”Lahden kaupunki on viime vuosina toteuttanut ja suunnitellut useita erilaisia kokeiluja ja hankkeita, joiden tavoitteena on kehittää kaupungin palveluita, elinvoimaa ja keskustan toimivuutta. Kaupunginjohtaja on todennut, että Lahdessa halutaan edistää kokeilukulttuuria ja että täällä tulee uskaltaa kokeilla uutta - vaikka se toisinaan tarkoittaisi myös epäonnistumisia.

Kokeilukulttuuri on sinänsä kannatettava ajatus, mutta sen seuraukset eivät saa jäädä yksin yksittäisten yrittäjien kannettaviksi. Useissa tapauksissa kaupungin toteuttamat kokeilut ovat aiheuttaneet yrityksille merkittäviä taloudellisia menetyksiä esimerkiksi asiakasvirtojen vähenemisen, liikkumisreittien muutosten, työmaiden tai tilapäisten liikennejärjestelyjen seurauksena - liian monelta lahtelaiselta yrittäjältä on mennyt yrityksen kaatumisen myötä elinkeino, Lahden kaupungin huonon suunnittelun ja käytännön toteutuksen myötä. Osa päätöksistä on ollut sellaisia, että niiden negatiiviset vaikutukset yritystoimintaan ovat olleet ennakoitavissa jo ennen toteutusta - kuten esimerkiksi nyt suunnitellun linja-autojen pysäkkikokeilun kohdalla.

Lisäksi useissa kokeiluissa Lahden kaupunki ei ole hyödyntänyt olemassa olevaa tutkittua tietoa esimerkiksi asiakkuuksien johtamisen, asiakasvirtojen hallinnan tai käyttäytymistieteiden näkökulmista, joiden perusteella olisi ollut mahdollista

ennakoida päätösten vaikutukset. On laajasti tunnettua ja myös käytännön tutkimuksin osoitettua, että pienetkin muutokset saavutettavuudessa, kulkureiteissä tai asiainnoinnissa vaivattomuudessa vaikuttavat suoraan asiakasvirtoihin ja sitä kautta yritysten myyntiin. Ihmisten käyttäytymistä ohjaavat vahvasti tottumukset, helppous ja ennustettavuus - ja kun nämä muuttuvat äkillisesti, asiakkaat siirtyvät nopeasti toisaalle.

Myöskään aiempia Lahdessa toteutettuja vastaavia kokeiluja ja niiden vaikutuksia ei ole hyödynnetty päätöksenteossa, vaikka niistä olisi ollut mahdollista tunnistaa samankaltaiset riskit jo etukäteen. Käytännössä osa kokeiluista on siis toistanut aiempia virheitä ilman, että aiemmista kokemuksista olisi otettu oppia. Tällöin ei voida puhua aidosta kokeilusta, vaan huolimattomasta päätöksenteosta, jossa tieto ja ennakoitavuus on sivuutettu.

Lisäksi on syytä todeta, että kaupunkien riskienhallintaan ja elinvoimapolitiikkaan liittyy yleisesti hyväksytty periaate, jonka mukaan julkisen toimijan tulee kantaa osavastuu, kun se omilla päätöksillään aiheuttaa taloudellista riskiä yksityisille toimijoille. On kohtuutonta, että Lahdessa kokeilujen riskit ja epäonnistumisten kustannukset siirretään yksin yritysten kannettaviksi, vaikka seuraukset olisivat olleet hyvin ennakoitavissa käytettävissä olleen tiedon perusteella.

Lisäksi Lahden kaupunki ei ole useissa tapauksissa kuullut riittävästi alueiden yrityksiä, kiinteistönomistajia tai muita toimijoita ennen päätöksentekoa. Kuulemiset ovat olleet puutteellisia, myöhäisiä tai vain muodollisia, eikä niissä esiintyneitä näkemyksiä ole huomioitu käytännön toteutuksessa. Yritysten ja kiinteistöjen asiantuntemus sekä alueen arjen tuntemus ovat usein sivuutettu ja päätökset on tehty ilman aitoa vuorovaikutusta niiden tahojen kanssa, joita muutokset konkreettisesti koskevat. Tämä on heikentänyt luottamusta kaupungin päätöksentekoon ja antanut kuvan, ettei yritysten tai kuntalaisten näkemyksillä ole todellista painoarvoa.

On kohtuutonta ja elinkeinopolitiikan näkökulmasta kestäväntöntä, että kaupunki voi vedota kokeilukulttuuriin ja rohkeuteen kokeilla, mutta samalla jättää kokeilujen taloudelliset riskit ja epäonnistumisten kustannukset yksin yritysten harteille. Tämä ei ainoastaan heikennä yritysten luottamusta kaupunkiin yhteistyökumppanina, vaan myös vähentää kehittämishalukkuutta ja vaarantaa kaupungin elinvoiman pitkällä aikavälillä.

Aloite

Valtuutetun aloiteoikeutta hyödyntäen esitän, että Lahden kaupunki laatii periaatteet ja käytännöt, joiden avulla voidaan kohtuullistaa ja kompensoida kaupungin toteuttamien kokeilujen tai tilapäisten järjestelyjen seurauksena yrityksille aiheutuvia taloudellisia vahinkoja.

Tämä voisi tarkoittaa esimerkiksi:

- **Kokeiluriskirahaston** perustamista, josta voidaan korvata kokeilujen seurauksena syntyneitä liiketoimintavahinkoja;
- **Kustannuskompensaatiomallia**, jossa kaupunki korvaa tietyn prosenttiosuuden yritysten kiinteistä kustannuksista kokeilun keston ajalta silloin, kun kokeilulla on selkeä ja todettavissa oleva negatiivinen vaikutus asiakasvirtoihin tai liiketoimintaan;
- **Yritysvaikutusten ennakkoarviointien ja jälkiarviointien systemaattista toteuttamista**, kuten kaupungin jo nykyisten ohjeiden ja strategioiden mukaisesti tulisi tehdä, mutta joita ei tällä hetkellä käytännössä toteuteta riittävällä tarkkuudella tai laajuudella;
- **Yritysyhteistyön vahvistamista kokeilujen suunnitteluvaiheessa**, sillä nykyisellään yrittäjät otetaan mukaan usein vasta päätösten jälkeen tai liian myöhäisessä vaiheessa, jolloin todellista vaikutusmahdollisuutta ei enää ole.

Tavoitteena on vahvistaa Lahden mainetta yritysystävällisenä ja oikeudenmukaisena kaupunkina, jossa uskalletaan kokeilla uutta - mutta jossa vastuu epäonnistumisten kustannuksista ei kaadu yksin yrittäjien harteille.”

Vastaus valtuusaloitteeseen

Valtuustossa 10.11.2025 jätetyssä aloitteessa on esitetty, että Lahden kaupunki laatisi periaatteet ja käytännöt, joiden avulla voidaan kohtuullistaa ja kompensoida kaupungin kokeiluista tai tilapäisistä järjestelyistä yrityksille aiheutuvia taloudellisia menetyksiä. Aloitteessa ehdotetaan erillisen kokeiluriskirahaston perustamista, kustannuskompensaatiomallia sekä yritysvaikutusten arviointien ja yritysysteistyön vahvistamista.

Aloitteen johdosta on tarkasteltu kaupungin nykyisiä kokeilukäytäntöjä, riskienhallintaa ja yritysvaikutusten arviointia. Lisäksi on arvioitu, millaisia taloudellisia ja hallinnollisia vaikutuksia uusien kompensaatiomekanismien luomisella olisi kaupungin toimintaan. Valmistelussa on hyödynnetty myös kaupungin palvelualueilta saatuja selvityksiä kokeilujen toteutustavoista ja käytännöistä erityisesti keskustan kehittämishankkeissa ja liikennejärjestelyjen muutoksissa.

Kokeilutoiminta on tärkeä osa kaupungin kehittämistä. Yritysten asemaa voidaan vahvistaa kehittämällä ennakkollista vaikutusten arviointia, vuorovaikutusta sekä kokeilujen suunnitelmallisuutta. Lahden kaupungin strategiassa korostetaan yritysmyönteisyyttä, tiedolla johtamista sekä osallisuutta ja vuorovaikutusta. Aloite tukee kaupungin tavoitetta kehittää kokeilukulttuuria siten, että riskit ovat kohtuullisia ja tietoon perustuvia, eikä vaikutuksia kohdisteta kohtuuttomasti yksittäisiin toimijoihin. Parantunut vuorovaikutus ja huolellisempi valmistelu voivat lisätä päätöksenteon läpinäkyvyyttä ja kuntalaisten luottamusta.

**Kaupunginvaltuusto
Esityslista**

nro 2

Kaupunginhallitus pitää tärkeänä, että kokeilutoimintaa kehitetään entistä ennakoitavammaksi, osallistavammaksi ja yritysvaikutukset huomioon ottavaksi. Selvitysten perusteella erillisen kompensaatiomallin tai riskirahaston perustamiseen liittyy merkittäviä juridisia ja taloudellisia rajoitteita. Kaupungilla ei ole lainsäädäntöön perustuvaa velvollisuutta korvata kokeilujen seurauksena mahdollisesti syntyviä yritys kohtaisten tulojen menetyksiä, mikä asettaa rajoituksia erillisen rahaston tai kompensaatiomallin toteuttamiselle. Erillinen kompensaatiomalli tai rahasto myös lisäisi kaupungin kustannuksia. Valmistelussa on tarkasteltu valtioneuvoston päätöksiä sekä EU:n vähämerkityksisen tuen (de minimis) järjestelmää, joita mahdolliset kompensaatiomallit edellyttäisivät.

Ennakoivan vaikutusten arvioinnin ja vuoropuhelun lisääminen ei aiheuta merkittäviä lisäkustannuksia kaupungille ja voi vähentää taloudellisia riskejä. Kokeilujen valmisteluprosesseja pyritään parantamaan entisestään siten, että yritysten kuuleminen tapahtuu riittävän varhaisessa vaiheessa ja että vaikutusarvioinnit otetaan valmistelun tueksi mahdollisimman varhaisessa vaiheessa valmisteluprosessia kaikissa merkittävässä kokeiluissa. Näin voidaan minimoida haitat yrityksille ja vahvistaa luottamusta kaupungin ja elinkeinoelämän välillä.

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto

Toimenpiteet

Kh: Kv

Kv: -

Liitteet

Kaupunginvaltuusto
Esityslista

nro 2

Numero	Otsikko
--------	---------

36	Valtuustoaloite: Yritysten taloudellisten vahinkojen kohtuullistaminen kaupungin kokeiluissa
----	--

Kaupunginvaltuusto
Esityslista

nro 2

Lahden kaupunki, Kaupunginvaltuusto, 16.03.2026

15

Valtuustoaloite: Lasten ja nuorten osallisuuden vahvistaminen Lahden kaupungissa

3847/00.01.01.03/2025

Asian valmistelija / lisätietojen antaja

perusopetuksen asiantuntija, opetussuunnitelma Petra Larvus, p. 044 482 0790

perusopetuksen palvelupäällikkö, pedagogiikka Kirsikka Saresma

p. 044 482 6409

opetus- ja kasvatusjohtaja Virve Jämsén, p. 044 716 1328

Päätös

Esittelijä

kaupunginhallitus

Päätösehdotus

Kaupunginvaltuusto merkitsee aloitteen ja siitä annetun lausunnon tiedokseen todeten, että aloitteessa tarkoitettu asia on tullut tässä yhteydessä riittävästi selvitettyksi.

Perusteluosa / aiempi käsittely

Lahden kaupunki, Kaupunginhallitus, 02.03.2026

§ 48

Päätös

Päätösehdotus hyväksyttiin.

Esittelijä

kaupunginjohtaja Kyynäräinen Niko

Kaupunginvaltuusto
Esityslista

nro 2

Päätösehdotus

Kaupunginhallitus tekee kaupunginvaltuustolle seuraavan ehdotuksen:

”Kaupunginvaltuusto merkitsee aloitteen ja siitä annetun lausunnon tiedokseen todeten, että aloitteessa tarkoitettu asia on tullut tässä yhteydessä riittävästi selvitetyksi.”

Perusteluosa / aiempi käsittely

Lahden kaupunki, Sivistyslautakunta, 17.02.2026

§ 14

Päätös

Päätösehdotus hyväksyttiin.

Esittelijä

sivistysjohtaja Mäkelä Mikko

Päätösehdotus

Sivistyslautakunta päättää antaa vastauksenaan valtuustoaloitteeseen perusteluosassa esitetyn.

Perusteluosa

Kaupungin yhdeksän valtuutettua jättivät 1.9.2025 valtuustoaloitteen, jossa he esittävät, että Lahden kaupunki laajentaa lasten ja nuorten osallistumismahdollisuuksia siten, että he pääsevät kokemaan ja osallistumaan itse valtuustontyöskentelyyn, tutustumaan luottamustehtäviin ja niitä hoitaviin valtuutettuihin eri puolueista.

”Toiminnan tavoitteena on lisätä nuorten aktiivisuutta, osallisuutta ja ymmärrystä kunnallisesta päätöksenteosta sekä vahvistaa lasten ja nuorten ääntä

päätöksenteossa. Lahdessa on jo perinteitä lasten ja nuorten osallistamisesta, mutta heille järjestetty oma valtuusto täydentäisi jo käytössä olevia osallisuustoimintoja, kuten nuorisovaltuustoa, Skidialogia ja kaupunginjohtajan kyselytuntia.

Aloitteen mukaan lasten ja nuorten valtuustonkokous voisi sisältää seuraavia elementtejä:

1. Lasten ja nuorten oma valtuustonkokous järjestettäisiin vuosittain. Kokouksessa he voisivat esittää kysymyksiä kaupunginvaltuutetuille ja kaupunginjohtajalle. Valtuustonkokous noudattelisi olemassa olevia käytäntöjä äänestysineen.
2. Kysymyksiin voisivat vastata kaupunginjohtaja, viranhaltijat ja valtuustoryhmien edustajat, valtuustonpuheenjohtajan toimiessa tehtävässään puheenjohtajana. Tavoitteena on tarjota nuorille mahdollisuus saada vastauksia heitä koskettaviin kysymyksiin suoraan päättäjiltä. Keskustelussa olevista asioista voitaisiin suorittaa äänestyksiä.
3. Valtuustonkokous järjestettäisiin yhteistyössä Lahden kaupungin, peruskoulujen, lukioden ja ammatillisen koulutuksen sekä nuorisovaltuutettujen kesken. Valtuustoon valittaisiin lapsien ja nuoria valtuutettuja vastaava määrä.
4. Kokous striimattaisiin, jotta mahdollisimman moni voisi seurata kokousta etäyhteydellä ja pääsisivät näin osalliseksi kokoukseen.
5. Kokouksen teemoja voitaisiin vaihdella vuosittain, esimerkiksi koulutus, terveys, harrastusmahdollisuudet, ympäristö tai turvallisuus.

Aloite tukee demokratiakasvatusta ja Lahden kaupungin strategisia tavoitteita osallisuuden lisäämisestä ja nuorten hyvinvoinnista. Se tarjoaa konkreettisen väylän nuorille vaikuttaa ja oppia yhteiskunnallisesta osallistumisesta.”

Vastaus valtuustoaloitteeseen lasten ja nuorten osallisuuden vahvistamiseen liittyvistä toimenpiteistä Lahdessa

Lahden kaupunginvaltuustossa jätettiin syksyllä 2025 valtuustoaloite lasten ja nuorten osallisuuden vahvistamisesta. Aloitteessa esitettiin vuosittaisen lasten ja nuorten oman valtuustonkokouksen perustamista. Aloitteen tavoitteena on lisätä lasten ja nuorten osallisuutta, vahvistaa heidän ymmärrystään kunnallisesta päätöksenteosta sekä parantaa lasten ja nuorten mahdollisuuksia vaikuttaa heitä koskeviin asioihin.

Valtuustoaloite käynnisti prosessin, jossa lasten ja nuorten osallisuutta tarkasteltiin dialogin, yhteisen ymmärryksen ja konkreettisten kehittämistoimien kautta.

”Pysähdy ja kuuntele, anna mahdollisuus saada ääni kuuluville!”

Valtuustoaloitteen jättämisen jälkeen järjestettiin lasten, nuorten ja päättäjien välisiä dialogeja Lahden kaupungintalolla 5.–7.11.2025. Dialogeihin osallistui perusopetuksen eri ikäryhmiä, toisen asteen opiskelijoita sekä kaupunginvaltuutettuja. Dialogien keskeisenä lähtökohtana oli lasten ja nuorten kuuleminen heitä koskevissa asioissa.

Keskusteluissa korostui tarve pysähtyä yhteisen keskustelun äärelle ja luoda tilaa aidolle vuoropuhelulle lasten, nuorten ja aikuisten välillä. Kuulluksi tulemisen kokemus nähtiin osallisuuden keskeisenä edellytyksenä. Sen lisäksi dialogeissa nousi vahvasti esiin, että osallisuus ei voi jäädä pelkästään keskustelun tasolle. Lasten ja nuorten näkökulmasta päätöksenteon näkyväksi tekeminen koettiin keskeiseksi osallisuuden kokemusta vahvistavaksi tekijäksi.

Keskusteluissa nousi esiin tarve monipuolisille ja matalan kynnyksen vaikuttamisen keinoille. Tällaisina keinoina tunnistettiin muun muassa kyselyt, äänestykset sekä mahdollisuus vaikuttaa anonyymisti. Näiden nähtiin madaltavan osallistumisen

kynnystä ja mahdollistavan osallistumisen myös niille lapsille ja nuorille, joiden on muutoin vaikea tuoda mielipiteitään esiin.

Dialogeissa korostui vahva toive siitä, että lasten ja nuorten sekä aikuisten yhteisiä keskusteluja järjestettäisiin säännöllisesti ja erilaisilla kokoonpanoilla. Erityisen tärkeänä pidettiin sitä, että keskustelut eivät jää kertaluonteisiksi, vaan niistä muodostuu osa arjen toimintakulttuuria. Osallistujat kokivat dialogit myönteisinä ja merkityksellisinä ja toivoivat lisää tilaisuuksia, joissa lasten ja nuorten näkemykset huomioidaan jo asioiden valmisteluvaiheessa.

”Tarvitaan edellytyksiä aidolle kuulemiselle ja osallistumiselle”

Dialogeissa esiin nousseiden havaintojen pohjalta järjestettiin 28.1.2026 osallisuus- ja demokratiakasvatustyöpaja päättäjille sekä lasten ja nuorten parissa toimiville aikuisille. Työpajan tavoitteena oli syventää ymmärrystä dialogeissa esiin nousseista teemoista sekä käynnistää yhteinen suunnittelutyö lahtelaisten lasten ja nuorten osallisuus- ja demokratiakasvatusmallin kehittämiseksi. Työpajassa kuultiin asiantuntija-alustus demokratiakasvatuksesta, minkä jälkeen osallistujat työskentelivät pienryhmissä. Työskentelyssä keskityttiin keinoihin, joilla lasten ja nuorten ääni saadaan paremmin kuuluviin koulujen arjessa sekä kaupungin päätöksenteossa.

Keväällä 2026 dialogeihin osallistuneet oppilaat tullaan kutsumaan työpajapäivään, jossa palataan dialogeissa esiin nousseisiin teemoihin, esitellään aikuisten työpajan tuloksia sekä jatketaan lahtelaisten lasten ja nuorten osallisuus- ja demokratiakasvatusmallin yhteiskehittämistä. Tavoitteena on varmistaa, että lasten ja nuorten näkemykset huomioidaan myös jatkotyössä ja että kehittämistyö etenee vuorovaikutteisesti lasten, nuorten ja aikuisten kesken.

Valtuustoaloite toimi lähtökohtana prosessille, jossa lasten ja nuorten osallisuutta tarkasteltiin dialogin, yhteisen ymmärryksen ja konkreettisten kehittämistoimien kautta. Tässä vaiheessa keskeisiksi osallisuuden edellytyksiksi on tunnistettu:

Kaupunginvaltuusto
Esityslista

nro 2

kuulluksi tulemisen kokemus, vaikuttamisen seurausten näkyväksi tekeminen, monipuoliset ja saavutettavat vaikuttamisen väylät sekä säännöllinen vuoropuhelu lasten, nuorten ja aikuisten välillä.

Valtuustoaloitteessa esitetty vuosittainen lasten ja nuorten valtuustonkokous nähtiin yhtenä keinona vastata näihin tarpeisiin ja vahvistaa lasten ja nuorten aitoa osallisuutta Lahden kaupungin päätöksenteossa. Toisaalta dialogeissa todettiin, että yksittäiset tilaisuudet eivät yksin riitä vahvistamaan osallisuutta ja lisäämään intoa yhteiskunnallista vaikuttamista kohtaan.

Osallisuus edellyttää pysyviä rakenteita, toistuvia kohtaamisia sekä aikaa kuulemiselle ja keskustelulle, minkä takia kevään 2026 aikana rakennetaan pilottimalli lahtelaisten lasten ja nuorten osallisuus- ja demokratiakasvatusmallista. Pohjana luotavassa mallissa on niin kaupungin osallisuus- ja lähidemokratiamalli kuin koulujen ja oppilaitosten opetussuunnitelmat. Malli otetaan käyttöön elokuussa 2026.

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto

Toimenpiteet

Kh: kv

Kv: ote perusopetuspalvelut, peruskoulut

Liitteet

Numero Otsikko

37 Valtuustoaloite: Lasten ja nuorten osallisuuden vahvistaminen Lahden kaupungissa

Kaupunginvaltuusto
Eesityslista

nro 2

Lahden kaupunki, Kaupunginvaltuusto, 16.03.2026

16

Valtuustoaloite: Lahden kaupunki keskeyttää välittömästi Trion vaihtopysäkkikokeilun suunnittelun ja keskittää tältä osin resurssit joukkoliikennejärjestelmän kustannustehokkuuden parantamiseen nykyisten keskustan liikenneratkaisujen ympärille

4851/00.01.01.03/2025

Asian valmistelija / lisätietojen antaja

suunnittelupäällikkö Pirkko-Leena Jakonen p. 044 416 3503

Päätös

Esittelijä

kaupunginhallitus

Päätösehdotus

Kaupunginvaltuusto merkitsee aloitteen ja siitä annetun lausunnon tiedokseen todeten, että aloitteessa tarkoitettu asia on tullut tässä yhteydessä riittävästi selvitettyksi.

Perusteluosa / aiempi käsittely

Lahden kaupunki, Kaupunginhallitus, 02.03.2026

§ 49

Päätös

Päätösehdotus hyväksyttiin.

Esittelijä

kaupunginjohtaja Kyynäräinen Niko

Päätösehdotus

Kaupunginhallitus tekee kaupunginvaltuustolle seuraavan ehdotuksen:

”Kaupunginvaltuusto merkitsee aloitteen ja siitä annetun lausunnon tiedokseen todeten, että aloitteessa tarkoitettu asia on tullut tässä yhteydessä riittävästi selvitettyksi.”

Käsittely

Asian käsittelyn yhteydessä jäsen Kalle Aaltonen teki seuraavan palautusesityksen:

”Esitän palauttamista, koska joukkoliikennepysäkki-kokeilu on Lahden keskustalle vahingollinen ja kaupungin taloudellisten resurssien hukkaamista.”.

Esitys raukesi kannattamattomana.

Perusteluosa / aiempi käsittely

Lahden kaupunki, Kaupunkiympäristölautakunta, 17.02.2026

§ 14

Päätös

Päätösehdotus hyväksyttiin.

Esittelijä

kaupunkikehitysjohtaja Alho Olli

Päätösehdotus

Kaupunkiympäristölautakunta päättää antaa vastauksenaan valtuustoaloitteeseen perusteluosassa esitetyn.

Perusteluosa

Lahden Perussuomalaisten valtuustoryhmä 10.11.2025:

”Lahden kaupunki keskeyttää välittömästi Trion vaihtopysäkkikokeilun suunnittelun ja keskittää tältä osin resurssit joukkoliikennejärjestelmän kustannustehokkuuden parantamiseen nykyisten keskustan liikenne- ja kulkuväylien ympärille. Vesijärvenkatu säilytetään Pohjois-Etelä-suuntaisen liikenteen pääväylänä ja kaistamääriä ei karsita. Tori säilytetään keskiössä joukkoliikenteen solmukohtana.”

Vastaus valtuustoaloitteeseen:

Kaupunkiympäristölautakunta käsitteli asiaa kokouksessaan 16.12.2025 ja päätti, että pysäkkikokeilu toteutetaan esitetyllä tavalla.

Pysäkkikeskus ei vähennä ajokaistoja Vesijärvenkadulla, vaan kyseessä on ajoratapysäkit vastaavasti kuin jo nyt Tevin kohdalla. Nämä pysäkit eivät ole ajantasauspysäkkejä, vaan niissä pysähtyvät bussit ainoastaan matkustajien nousua ja pois jääntiä varten. Keskimääräinen pysähdysaika on alle minuutin.

Nyt esitetyn kokeilun aikana testataan pysäkkikeskuksen toimivuutta Vesijärvenkadun ja Aleksanterinkadun kulmassa ennen pysyvän ratkaisun tekemistä. Joukkoliikennelautakunta on todennut, että uuden sujuvamman keskustaliikennöinnin mahdollistavan pysäkkikeskuksen toteuttaminen on lähes ainoa vaihtoehto säilyttää joukkoliikenteen palvelutaso vähintään nykyisellä tasolla nousseista kustannuksista huolimatta.

Pysäkkikokeilu on osa Lahden kaupungin joukkoliikenteen ja katu ympäristön kehittämistä. Kokeilulla arvioidaan pysäkkijärjestelyn vaikutuksia liikenneturvallisuuteen, liikenteen sujuvuuteen ja käyttäjäkokemukseen. Kokeilu on määräaikaan ja teknisesti palautettavissa oleva järjestely.

Kokeilun kustannukset osoitetaan kaupunkiympäristön palvelualueen talousarvion puitteissa. Kaupunginvaltuusto on 9.2.2026 käsitellyt pysäkkikokeilua koskevan talousarviokohdan ja hyväksynyt sen osana talousarviota.

Kaupunginvaltuusto
Esityslista

nro 2

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto

Toimenpiteet

Kh: Kv

Kv: -

Liitteet

Numero	Otsikko
--------	---------

38	Valtuustoaloite: Lahden kaupunki keskeyttää välittömästi Trion vaihtopysäkkikokeilun suunnittelun ja...
----	---

Kaupunginvaltuusto
Esityslista

nro 2

Lahden kaupunki, Kaupunginvaltuusto, 16.03.2026

17

Valtuustoaloite: Roskaaminen kuriin, ihmisten asenteisiin tarvitaan muutosta

1168/00.01.01.03/2025

Asian valmistelija / lisätietojen antaja

kestävän kehityksen ohjaaja Sari Knuuti p. 050 387 8735

Päätös

Esittelijä

kaupunginhallitus

Päätösehdotus

Kaupunginvaltuusto merkitsee aloitteen ja siitä annetun lausunnon tiedokseen todeten, että aloitteessa tarkoitettu asia on tullut tässä yhteydessä riittävästi selvitetyksi.

Perusteluosa / aiempi käsittely

Lahden kaupunki, Kaupunginhallitus, 02.03.2026

§ 50

Päätös

Päätösehdotus hyväksyttiin.

Esittelijä

kaupunginjohtaja Kyynäräinen Niko

Päätösehdotus

Kaupunginhallitus tekee kaupunginvaltuustolle seuraavan ehdotuksen:

Kaupunginvaltuusto
Esityslista

nro 2

"Kaupunginvaltuusto merkitsee aloitteen ja siitä annetun lausunnon tiedokseen todeten, että aloitteessa tarkoitettu asia on tullut tässä yhteydessä riittävästi selvitettyksi."

Käsittely

Asian käsittelyn yhteydessä esittelijä teki seuraavan lisäyksen perusteluosan kunnossapito osuuden yhdeksänteen kappaleeseen:

"Tutkitaan mahdollisuutta hyödyntää drooneja siivous- ja kunnostustarpeiden havainnoinnissa ja alihankkijoiden laadun varmistamisessa."

Perusteluosa / aiempi käsittely

Lahden kaupunki, Kaupunkiympäristölautakunta, 17.02.2026

§ 18

Päätös

Päätösehdotus hyväksyttiin.

Esittelijä

kaupungininsinööri Lastikka Mika

Päätösehdotus

Kaupunkiympäristölautakunta päättää antaa vastauksenaan valtuustoaloitteeseen perusteluosassa esitetyn.

Perusteluosa

Keskustan valtuustoryhmä ja 15 valtuutettua 10.3.2025:

"Roskaaminen kuriin - ihmisten asenteisiin tarvitaan muutosta

Vuosikymmeniä sitten Lahden Namikan poikajoukkue palasi voittoisalta pelimatkalta toisaalla Suomessa henkilöautolla. Energiavajausta oli täydennetty hampurilaisin. Yksi pelaajista aukaisi ikkunan ja heitti hampurilaisen pakkausmateriaalin ulos autosta. Valmentaja kysyi: "Mitä teit" ja pysäytti auton heti ja kehotti pelaajaa hakemaan heittämänsä pakkausjätteet pois luonnosta. Pelaaja ei osannut antaa selitystä teolleen muuta kuin ajattelelmattomuuden. Nuori mies muistaa vieläkin opetuksen ja siirtää sitä lapsilleen.

Tämänkaltaisen välinpitämättömyys näkyy kaupunkikuvassamme pitkin katuja epäsiisteytenä. Erityisen paljon pahvi- ja paperijätettä on pikaruokapisteiden ympäristössä. Koirien ulostejätteet kävelyteiden ympärillä ovat toinen ongelma.

Lain mukaan roska on epäsiisteyttä aiheuttava tai muu asiaankuulumaton pieni esine. Roskien hylkääminen asuttuun tai asumattomaan ympäristöön muualle kuin roskille osoitetulle paikalle, esimerkiksi roska-astiaan, on roskaamista. Laissa määritetään rangaistuksesta.

Ympäristön ja kaupungin roskaamisen estämiseksi on Lahdessa määrävälein järjestetty hankkeita ilman pysyvää tulosta - viimeksi korona-aikana vuonna 2021. Tällöin kiinnitettiin "Lahti on siisti"-tarrat valtaosaan yleisillä alueilla olevaan noin 1400 roska-astiaan: puistoissa, bussipysäkeillä ja katujen varsilla. Katutilan roska-astiat ovat sekajätettä ja niihin saa laittaa myös kertakäyttömasket, sammutetut tupakantumpit ja koirankakkapussit.

Lahden kaupunki käyttää vuosittain noin 0,5 miljoonaa euroa alueiden puhtaanapitotoimiin. Summa sisältää yleisten alueiden kunnossapitokuluja, muun muassa roskisten tyhjennykset ja roskien keräämisen maasta katu- ja puistokohteissa. Kaupungin vastuuhenkilö osui asian ytimeen kommentillaan: "Usein ongelmana ei ole pula jäteastioista, vaan se, etteivät ihmiset jaksu viedä roskiaan edes muutamien metrien päässä olevaan roskakoriin."

Roskaisimmat alueet ovat niitä, missä ihmiset liikkuvat. Erityisesti pikaruokaravintoloiden läheisyydessä on usein jätettä. Kaupungin urakoitsijat nostivat roskaisiksi alueiksi myös parkkipaikkoja, uimarantoja ja kauppojen ympäristöjä.

Jotta aluksi kuvaamani koripallovalmentajan oma vastuu ja vastuun opettaminen roskaamisen vähentämiseksi seuraaville polville toteutuisi, Keskustan valtuustoryhmä ehdottaa:

- tehdään selvitys kaupungin siisteyden ongelmakohteista ja siisteyden edistävistä toimenpiteistä
- kiinnitetään kansalaisohjelmalla huomiota roskaamiseen ja kustannusvaikutuksiin kaupunkitalouteen
- kouluissa valmistellaan ja toteutetaan roskaamisen estämistä koskeva opetusohjelma, sijoitetaan vapaassa käytössä olevia roskapihtejä keskeisten roskaamisalueiden yhteyteen
- roskakorien tyhjentämisen taajuuteen kiinnitetään huomiota jätehuoltoviranomaisten toimesta ylitäytön ehkäisemiseksi.”

Vastaus valtuustoaloitteeseen:

Kunnossapidon osuus

Ongelmallisimpia kohteita irtoroskien suhteen keskustan alueella ovat sataman p-alue, Matkakeskus, Perhepuisto sekä Alatorin alue. Pohjoisella alueella roskaisimpia alueita ovat Ritaniemenkadun ostoskeskuksen ja Mukkulan koulun edustat, Möysän ostoskeskuksen alue, Kivimaan p-alueelta Kivimaan koululle alikulun kautta, sekä muutamina yksittäisinä pienempinä kohteina Niemen sataman koirauimaranta, Tapahtumapuiston grillipaikka sekä Katinpuiston ja Laitumen leikkialueet.

Eteläisessä Lahdessa ongelmallisien alue irtoroskien suhteen on Launeen markettien alue, koko Uudenmaankatu keskustaan asti, Renkomäen ABC:n ympärys sekä Kärkkäisen alue. Itäisellä alueella roskaisimpia alueita ovat Rakokiven S-marketin ympäristö sekä Kulttuuripuisto.

Irtoroskaa on yleisesti koulujen ja kauppojen läheisyydessä sekä kesäisin uimarannoilla. Roskaisuutta esiintyy etenkin Mukkulan, Länsiharjun, Kariston, Ahtialan ja Nastopolin koulujen alueella.

On havaittavissa, että kotitalousjätteitä laitetaan yleisiin roska-astioihin useammalla alueella, etenkin keskustan alueella. Lisäksi huumeneuloja löytyy maastosta viikoittain, etenkin Matkakeskuksen alueelta sekä pääkirjaston läheisyydestä. Huumeneuloja löytyy satunnaisesti myös esim. leikkipuistoista.

Luvattomia kaatopaikkoja löytyy ympäri kaupunkia kymmenistä eri paikoista, kuten metsäalueilta ja pysäköintialueiden reunoilta, ja moneen paikkaan tuodaan jätteitä toistuvasti. Luvattomille kaatopaikoille tuodaan mm. sohvia, sänkyjä, vaatteita sekä kodin elektroniikkaa. Jätteet siivotaan kunnossapitourakoiden kautta, ja näiden jätteiden hävittäminen kustantaa tuhansia euroja vuosittain.

Kunnossapitourakoissa tehdään yleisten alueiden puhtaanpitoa ympäri vuoden. Kaupungin puhtaanapitovastuulla olevat katu- ja viheralueet on jaoteltu puhtaanpitoluokkiin, mutta missään luokassa roskaisuutta ei sallita pidempiaikaisesti. Talven jäljiltä katu- ja viheralueet puhdistetaan hiekoitushiekoista ja tämän puhdistuksen yhteydessä poistetaan näille alueille kertyneet irtoroskat. Sulan maan aikana katualueiden puhtaanpitoa suoritetaan pääsääntöisesti imulakaisukoneella ja isommat irtoroskat kerätään maastosta muiden tehtävien yhteydessä. Nurmialueilta irtoroskat kerätään ennen nurmikoiden leikkuuta, ja työ suoritetaan yleisesti leikkuiden kanssa yhtäaikaisesti.

Käytännössä kaikki kaupungin kunnossapidettävät yleiset viheralueet puhdistetaan irtoroskista keväisin toukokuun loppuun mennessä, ja tämän jälkeen puhdistustyö

on ns. ylläpitosiivousta oheisen mukaisesti; Viheralueilla, esim. leikkialueiden toiminnallisilla alueilla ja näiden välittömässä läheisyydessä sallitaan roskaisuutta vain lyhytaikaisesti (vaaralliset roskat on poistettava välittömästi) ja muissa viherhoitoluokissa vaaditaan alueen yleisilmeen olevan siisti.

Kaikilla urakka-alueilla tyhjennetään ympärivuotisesti yleisillä katu- ja puistoalueilla olevat roska-astiat sekä kerätään roska-astian ympärille levinneet irtorokat ja tumpit. Täysinäisiä astioita sallitaan vain lyhytaikaisesti, ja käytännössä tämä tarkoittaa vähintään 1–2 tyhjennyskertaa viikossa. Keskustan alueella osaa astioista on tyhjennettävä päivittäin. Päivittäistä tyhjennystä vaativat myös uimakaudella uimarantojen roska-astiat. Kaupungin katu- ja viheralueilla on yhteensä noin 1900 kpl erilaisia jäte- ja roska-astioita, ja näiden astioiden tyhjentämisestä ja irtorokien keräämisestä syntyi vuonna 2024 noin 110 tonnia sekajätettä. Yhdessä suoritettujen puhtaanapitotöiden sekä jätemaksujen kanssa, yleisten alueiden puhtaanapito maksaa vuodessa satoja tuhansia euroja.

Kunnossapitoyksikkö seuraa aktiivisesti roskaantumisen tilanteita urakka alueilta kertyvän tiedon perusteella sekä kehittää yhteistyötä urakoitsijoiden kanssa, jotta muuttuneeseen roskaisuustilanteeseen voidaan reagoida entistä nopeammin ja kohdennetummin. Tutkitaan mahdollisuutta hyödyntää drooneja siivous- ja kunnostustarpeiden havainnoinnissa ja alihankkijoiden laadun varmistamisessa. Lahden kaupungin kunnossapitoyksikkö tekee yhteistyötä myös jätehuolto- ja ympäristösuojeluviranomaisten kanssa.

Kaupunkilaisten on mahdollista järjestää oman alueensa siivoustalkoita yhteistyössä Lahden kaupungin kanssa. Kaupunki toimittaa siivoustalkoisiin jätessäkkejä, roskapihtejä, käsineitä, haravia, virvoitusjuomia ja pientä välipalaa sekä huolehtii kerättyjen roskien poisviennistä. Talkoita järjestetään koko kaupungin alueella vuosittain hieman vaihdellen, noin 15–25 talkoota/vuosi. Keskimäärin talkoisiin osallistuu noin 10 henkilöä/talkoo.

Kaupunkilaisten on mahdollista lainata roskapihtejä kirjastoista sekä Lahti-Pisteen asiakaspalvelupisteeltä. Ankkurissa, Anttilanmäellä sekä Mukkulan rannassa on ollut roskapihtilainaamoja, mutta näiden ylläpidosta on luovuttu jatkuvan ilkevallan sekä tuotteiden häviämisen vuoksi.

On tärkeää huomioida, että suurin osa kaupungin katualueiden puhtaanapidosta kuuluu kiinteistöjen vastuulle. Kiinteistöjen tekemä puhtaanapito onkin merkittävässä roolissa ympäristön siisteyden ylläpitämisessä.

Puhtaanapitovastuista tiedotetaan vuosittain, jotta mahdollisimman moni muistaisi huomioida oman kiinteistönsä vastuualueet käytännön rajojen mukaisesti.

Kunnossapidossa on havaittu, että kaikilla kiinteistöillä nämä rajat eivät ole selvillä. Tämän vuoksi Lahden kaupungin karttapalveluun on lisätty karttataso, josta kiinteistöjen vastuurajat voi helposti tarkistaa.

Lahden kaupunki toteuttaa roskaantumisen vähentämistä sekä kaupunkikuvan siisteyden parantamista useilla rinnakkaisilla toimilla. Yhtenä konkreettisenä toimenpiteenä kaupunki on lisännyt vuoden 2025 lopussa, SUP-direktiivin mukaisesti, 300 kpl tupakantumpeille tarkoitettua tuhka-astiaa. Tuhka-astialisäyksellä on parannettu mahdollisuutta hävittää tupakantumpit asianmukaisesti ja vähennetään merkittävästi tumppeihin liittyvää roskaantumista erityisesti keskusta alueella ja vilkkaissa jalankulkuympäristöissä.

Ympäristökasvatuksen osuus

Lahdessa tehdään ansioitunutta ympäristökasvatusta, jonka tavoitteena on ympäristövastuullisten kansalaisten kasvattaminen. Keinoina ovat ymmärryksen ja tiedon lisääminen sekä omakohtaisen luonto- ja ympäristösuhteen vahvistaminen. Erityisesti kestävään kuluttamiseen, jätteen synnyn ehkäisyyn ja syntypaikkalajitteluun opettavat ja ohjaavat Salpakierron kouluille ja päiväkodeille suunnatut palvelut ja materiaalit: [Ympäristökasvatus kouluille ja päiväkodeille - Salpakierto](#)

Lukuvuodesta 2025–2026 alkaen Lahden perusopetuksen osana on Lahti oppimisympäristönä -kokonaisuuden ympäristökasvatusohjelma, 4.-luokkalaisille sisällytetty kiertotalousteema ja vierailu Kujalan jätteidenkäsittelylaitokseen. Lahti oppimisympäristönä -kokonaisuus tavoittaa kaikki Lahden perusopetuksen oppilaat: [Lahti oppimisympäristönä - Lahti](#)

Lisäksi tämän lukuvuoden aikana CITISYSTEM-hankkeessa kehitetään koulujen jätteiden lajittelua ja lopputuloksena on syntymässä uutta opetusmateriaalia: [CITISYSTEM - Biokiertotalouden edistäminen - Lahti](#)

Luontokoulu Kaisla lainaa ympäristökasvatusvälineistöä varhaiskasvatuksen ja koulujen ryhmille. Lainattaviin tarvikkeisiin kuuluvat myös roskapihdin: [Materiaalit ja lainattavat välineet - Lahti](#)

Ympäristöneuvonnan osuus

Lahden ympäristöneuvonta kannustaa asukkaita siivoustalkoisiin sekä julkisesti, että suoraan vapaaehtoisille aluekummeille viestimällä monikanavaisesti ja jakamalla ohjeita talkoiden järjestämiseen.

Ympäristöneuvonta järjestää asukkaille muutamia yleisten alueiden siivoustalkoita/vuosi. Näistä ilmoitetaan mm. Menoinfoissa, sosiaalisessa mediassa ja Luontoretkiä Lahden seudulla -esitteessä.

Asukkaiden käytössä on maksutta Lahden kirjastoista ja Lahden verkkokaupasta lainattavat roskapihdit ja grillipihdit, jotka Lahden ympäristöneuvonta on hankkinut.

Kaupunki (Lahden ympäristöpalvelut/vesien- ja luonnonhoito) on vuosittain mukana roskaamisen ehkäisyyn tähtäävässä Pidä saaristo siistinä -hankkeen Mahanpuruja muovista –kampanjassa sloganilla ”Hulevesikaivo ei ole roskis”. Kampanjan aikana keskustan alueen hulevesikaivot tarroitetaan kalatarroilla, jotta ihmiset ymmärtäisivät hulevesikaivoihin heitettyjen roskien kulkeutuvan suoraan vesistöihin.

Samoin Lahden kaupunki on osallistunut YLE Miljoona roskapussia -kampanjaan aina kun se on järjestetty (2023 ja 2024).

Vuoden 2025 Päijät-Hämeen Ympäristöviikkojen aikana järjestettiin kaikkien kymmenen ympäristöviikkokunnan välinen haastekampanja Siisti – siistimpi – Päijät-Häme, jolla kannustettiin asukkaita keräämään roskaa lähiympäristöstä.

Perusopetuksen osuus

Kestävän elämäntavan sisältöjä ja jokaisen kansalaisen omaa vastuuta luonnon puhtaana pitämisestä käsitellään opetussuunnitelman mukaisesti läpäisevänä teemana kaikilla vuosiluokilla. Se ja asennekasvatus ovat myös osa jokapäiväistä koulun arkea. Paikallisen ympäristökasvatusohjelman lisäksi lahtelaiset peruskoulut ovat osallistuneet vuosikymmenten ajan toukokuun alussa järjestettäviin siivoustalkoisiin, joissa koululaiset siistivät kouluympäristönsä luontoa ja katuvarsia roskienkeruulla.

Jätteiden lajittelua ja siihen opastusta tehdään kouluissa myös eri oppiaineiden puitteissa konkreettisesti (esim. kotitalouden oppitunneilla).

Perusopetuksessa on ympäristökasvatusohjelma, jonka tavoitteena on edistää lasten ja nuorten hyvän luontosuhteen kehittymistä, opettaa kestävän elämäntavan taitoja sekä vahvistaa oppilaiden paikallistuntemusta ja paikallisidentiteettiä. Ohjelmaan kuuluu muun muassa 4. luokalla tutustumien kiertotalouteen Kujalassa. Tässä kokonaisuudessa opitaan muun muassa: mitä on kiertotalous ja miten se näkyy oppilaiden arjessa, miksi jätteiden synnyn ehkäisy ja lajittelu on tärkeää ja miten jätteet lajitellaan Lahdessa. Lisäksi meillä on ollut käynnissä CITISYSTEM-hanke, jonka avulla kehitetään koulujen jätteiden lajittelua. Hankkeen aikana luodaan Lahden malli jätteiden lajittelulle, jotta kaikissa kouluissa olisi ajantasainen tieto sekä mahdollisuus lajitella jätteet jätelain mukaisesti.

Lahden kaupungin viestintä

Kaupunginvaltuusto
Esityslista

nro 2

Viestinnän yksikkö on valmistelemassa roskistarrakampanjaa, jonka tarkoituksena on uusia noin viisi vuotta sitten roska-astioiden kylkiin liimatut tarrat. Tarrat muistuttavat kaupunkilaisia laittamaan roskat niille varattuihin astioihin, eikä heittämään niitä luontoon. Lisäksi liikuntapalvelut ovat pitämässä toukokuussa liikuntaneuvojien roskakävely- tempausta, jonka tavoitteena on aktivoida kaikenikäisiä lahtelaisia huolehtimaan ympäristön siisteydestä.

Yhteenveto

Kaupunkiympäristön palvelualue katsoo, että perusteluosassa kuvatut toimenpiteet ovat riittäviä, eikä ole syytä valmistella lisää selvityksiä, toimenpideohjelmia tai kansalaisohjelmia nykyisessä taloudellisessa tilanteessa.

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto

Toimenpiteet

Kh: kv

Kv: -

Liitteet

Numero Otsikko

39 Valtuustoaloite, roskaaminen kuriin, ihmisten asenteisiin tarvitaan muutosta

Kaupunginvaltuusto
Esityslista

nro 2

Lahden kaupunki, Kaupunginvaltuusto, 16.03.2026

18

Lahden kaupungin tilinpäätös 2025, sitovuustasojen poikkeamat

53/02.00.01.01/2025

Asian valmistelija / lisätietojen antaja

talousjohtaja Tiina Mörsky p. 050 383 6502

laskentapäällikkö Kati Helin p. 044 716 1059

Päätös

Esittelijä

kaupunginhallitus

Päätösehdotus

Kaupunginvaltuusto hyväksyy perusteluosassa esitetyt sitovuustasojen poikkeamat:
tuloarvioiden alitukset tilinpäätöksessä 2025.

Perusteluosa / aiempi käsittely

Lahden kaupunki, Kaupunginhallitus, 02.03.2026

§ 52

Päätös

Päätösehdotus hyväksyttiin.

Esittelijä

kaupunginjohtaja Kyynäräinen Niko

Päätösehdotus

Kaupunginhallitus tekee kaupunginvaltuustolle seuraavan ehdotuksen:

”Kaupunginvaltuusto hyväksyy perusteluosassa esitetyt sitovuustasojen poikkeamat: tuloarvioiden alitukset tilinpäätöksessä 2025.”

Perusteluosa

Lahden kaupungin vuoden 2025 talousarvio on hyväksytty kaupunginvaltuustossa 25.11.2024 § 123. Tilinpäätöksessä 2025 on ilmennyt joitakin talousarviossa sitoviksi määritettyjen kokonaisuuksien poikkeamia, jotka on esitetty alla. Sitovien tasojen poikkeamat saatetaan kunnan tilipäätöstä koskevien yleisohjeiden mukaisesti kaupunginvaltuuston hyväksyttäväksi 16.3.2026 kokoukseen ennen kuin kaupunginhallitus allekirjoittaa tilinpäätöksen 30.3.2026.

Sitovien tasojen poikkeamiin esitetään poikkeamislupaa seuraavasti:

Kaupunginvaltuusto ja -hallitus

tuloarvion alitus 65 693 euroa

Kaupunginvaltuuston ja -hallituksen toimintatuotot alittivat talousarvion 65 693 euroa. Toimintakulut alittivat talousarvion 1,1 milj. euroa, mikä kattaa tulojen alituksen.

Työllisyyspalvelut

tuloarvion alitus 1 041 396 euroa

Työllisyyspalvelujen tulot alittivat tuloarvion, mikä johtui saadun avustuksen käsittelystä kirjanpidossa. Työllisyyspalvelut sai valtiolta avustusta 1,8 milj. euroa vuoden 2024 valtion rästimaksujen hoitamiseen. Tämä avustus osoitettiin vuoden 2025 lisätalousarviokäsittelyssä tuloihin tuloarvion lisäyksenä, kun kirjanpitolausakunnan ohjeen mukaisesti se olisi pitänyt kirjata taseeseen ilman tulosvaikutusta. Avustuksen kirjaus on korjattu tilinpäätöskirjauksella. (Elinvoima- ja hyvinvointilautakunta 17.2.2026 § 15) Tuloarvion alituksen määrä poikkeaa 80 euroa

Kaupunginvaltuusto
Esityslista

nro 2

lautakunnan päätöksestä: kesken vuotta tehty organisaatiomuutos vaikuttaa poikkeaman laskentatapaan.

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto

Toimenpiteet

Kh: kv

Kv: BDO Oy/päävastuullinen tilintarkastaja, Provincia Oy/ kirjanpito@provincia.fi, konsernihallinto/talouspalvelut, elinvoiman palvelualue, tarkastustoimisto

Kaupunginvaltuusto

Lisälista

nro 2

Lahden kaupunki, Kaupunginvaltuusto

Lisälista

Aika 16.03.2026 18:00 -

Paikka Kaupungintalo, valtuustosali

§	Otsikko	Sivu
19	Luettelo kuntalain 23 §:n mukaisista kunnan asukkaiden aloitteista v. 2025	2
20	Luettelo valtuustoaloitteista, joita kaupunginvaltuusto ei ole käsitellyt vuoden 2025 loppuun mennessä	5
21	Hallintosäännön muuttaminen	10
22	Kokouksessa jätettävät valtuustoaloitteet	14

Kaupunginvaltuusto
Lisälista

nro 2

Lahden kaupunki, Kaupunginvaltuusto, 16.03.2026

19

Luettelo kuntalain 23 §:n mukaisista kunnan asukkaiden aloitteista v. 2025

671/00.01.01.03/2026

Asian valmistelija / lisätietojen antaja

hallintojohtaja Anniina Kovero, p. 044 716 1895

valmistelusihteeri Marja Loippo, p. 044 482 6057

Päätös

Esittelijä

kaupunginhallitus

Päätösehdotus

Kaupunginvaltuusto merkitsee tehdyt aloitteet ja niiden johdosta suoritettut toimenpiteet tiedokseen sekä toteaa, että aloitteet on käsitelty loppuun.

Perusteluosa / aiempi käsittely

Lahden kaupunki, Kaupunginhallitus, 09.03.2026

§ 59

Päätös

Päätösehdotus hyväksyttiin.

Esittelijä

kaupunginjohtaja Kyynäräinen Niko

Päätösehdotus

Kaupunginhallitus tekee kaupunginvaltuustolle seuraavan ehdotuksen:

”Kaupunginvaltuusto merkitsee tehdyt aloitteet ja niiden johdosta suoritettut toimenpiteet tiedokseen sekä toteaa, että aloitteet on käsitelty loppuun.”

Perusteluosa

Kuntalain 23 §:n mukaan kunnan asukkaalla, kunnassa toimivalla yhteisöllä ja säätiöllä sekä sillä, joka omistaa tai hallitsee kiinteää omaisuutta kunnassa, on oikeus tehdä aloitteita kunnan toimintaa koskevissa asioissa. Aloitteen tekijälle on ilmoitettava aloitteen johdosta suoritettut toimenpiteet. Lisäksi palvelun käyttäjällä on oikeus tehdä aloitteita kyseistä kunnan palvelua koskevassa asiassa. Valtuuston tietoon on saatettava vähintään kerran vuodessa sen toimivaltaan kuuluvissa asioissa tehdyt aloitteet ja niiden johdosta suoritettut toimenpiteet.

Lahden kaupungin hallintosäännön yleisten määräysten 7 §:n 3 momentin mukaan kaupunginhallituksen on esitettävä kaupunginvaltuustolle luettelo kaupunginvaltuuston toimivaltaan kuuluvissa asioissa tehdyistä aloitteista ja niiden johdosta suoritetuista toimenpiteistä vuosittain kaupunginvaltuuston työjärjestyksessä määrättyyn ajankohtaan mennessä. Kaupunginvaltuusto voi samalla todeta, mitkä aloitteista on käsitelty loppuun.

Hallintosäännön kaupunginvaltuustoa koskevien sääntöjen 9 §:n 4 momentin mukaan edellä todettu asia on tuotava valtuustolle vuosittain maaliskuun loppuun mennessä.

Kuntalaisaloitteet, joiden voidaan katsoa kuuluvan valtuuston toimivaltaan:

1) Pekka Kaartoahon ja 35 kunnan asukkaan ja 10 muun osallistujan kuntalaisaloite

Kaupunginvaltuusto
Lisälista

nro 2

18.1.2025: Kännykät puhelinparkkiin kouluissa

360/2025

Vastattu 10.9.2025 / Perusopetuspalvelut

2) Eeva Aalto-Setälän ja 1966 kunnan asukkaan ja 108 muun osallistujan

kuntalaisaloite 3.3.2025: Ehyt koulupolku säilytettävä kirkonkylässä

988/2025

Vastattu 17.4.2025 / Perusopetuspalvelut. Merkitty tiedoksi sivistyslautakunta

22.4.2025 § 41

3) Anna-Mari Kopon ja 96 kunnan asukkaan ja 16 muun osallistujan kuntalaisaloite

13.8.2025: Lahden lähimetsät säästettävä hakkuilta

3537/2025

Vastattu 21.11.2025 / Rakennus- ja ympäristövalvonta

4) Joonas Tuomivaaran kuntalaisaloite 27.8.2025: Nopeusvalvontakameroita

Lahden peruskoulujen läheisyyteen

3752/2025

Vastattu 8.12.2025 / Kaupunkisuunnittelu

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto

Toimenpiteet

Kh: kv

Kv: -

Kaupunginvaltuusto
Lisälista

nro 2

Lahden kaupunki, Kaupunginvaltuusto, 16.03.2026

20

Luettelo valtuustoaloitteista, joita kaupunginvaltuusto ei ole käsitellyt vuoden 2025 loppuun mennessä

942/00.01.01.03/2026

Asian valmistelija / lisätietojen antaja

hallintojohtaja Anniina Kovero, p. 044 716 1416

valmistelusihteeri Terhi Takala, p. 044 416 2732

Päätös

Esittelijä

kaupunginhallitus

Päätösehdotus

Kaupunginvaltuusto merkitsee luettelon ja annetun selvityksen tiedokseen.

Perusteluosa / aiempi käsittely

Lahden kaupunki, Kaupunginhallitus, 09.03.2026

§ 6o

Päätös

Päätösehdotus hyväksyttiin.

Esittelijä

kaupunginjohtaja Kyynäräinen Niko

Päätösehdotus

Kaupunginhallitus tekee kaupunginvaltuustolle seuraavan ehdotuksen:

"Kaupunginvaltuusto merkitsee luettelon ja annetun selvityksen tiedokseen."

Perusteluosa

Lahden kaupungin hallintosäännön kaupunginvaltuustoa koskevien sääntöjen 9 §:n mukaan kaupunginhallituksen on vuosittain maaliskuun loppuun mennessä esitettävä valtuustolle luettelo valtuutettujen tekemistä ja kaupunginhallitukselle lähetetyistä aloitteista, joita valtuusto ei edellisen vuoden loppuun mennessä ole lopullisesti käsitellyt. Samalla on ilmoitettava, mihin toimenpiteisiin niiden johdosta on ryhdytty. Valtuusto voi todeta, mitkä aloitteista on käsitelty loppuun.

1) Keskustan valtuustoryhmän 10.3.2025 jättämä aloite:

Roskaaminen kuriin, ihmisten asenteisiin tarvitaan muutosta

1168/2025

Asia on käsitelty kaupunkiympäristökunnassa 17.2.2026, kaupunginhallituksessa 2.3.2026 ja on kaupunginvaltuuston 16.3.2026 esityslistalla.

2) Satu Jaatisen ja 31 muun 1.9.2025 jättämä aloite:

Ikäihmisten osallistuminen turvattava päätöksenteon valmistelussa ja seurannassa

3857/2025

Asian valmistelu on kesken.

3) Lahden sosialidemokraattisen valtuustoryhmän 1.9.2025 jättämä aloite:

Ikävaikutusten arvioinnin lisäämiseksi osaksi päätöksentekoa

3845/2025

Asian valmistelu on kesken.

4) Kalle Aaltosen 1.9.2025 jättämä aloite:

Kaikki Lahden kaupungin järjestämät tapahtumat, valtuuston tilaisuudet ja seminaarit tulee pitää alkoholittomina

3856/2025

Asia on käsitelty kaupunginhallituksessa 16.2.2026 ja on kaupunginvaltuuston 16.3.2026 esityslistalla.

5) Seppo Korhosen ja 18 muun 1.9.2025 jättämä aloite:

Lahdelle eläinten hyvinvoinnin edistämishjelma

3846/2025

Asian valmistelu on kesken.

6) Juha Rostedin ja 21 muun 1.9.2025 jättämä aloite:

Lahden Kisapuiston pesäpallokentälle johtavan portin, tai muuten sopivan ko. kentän portin, nimeäminen Heikki Laineen portiksi

3848/2025

Asian valmistelu on kesken.

7) Perusuomalaisten valtuustoryhmän ja 9 muun 1.9.2025 jättämä aloite:

Lasten ja nuorten osallisuuden vahvistaminen Lahden kaupungissa

3847/2025

Asia on käsitelty sivistyslautakunnassa 17.2.2026, kaupunginhallituksessa 2.3.2026 ja on kaupunginvaltuuston 16.3.2026 esityslistalla.

8) Kalle Aaltosen 1.9.2025 jättämä aloite:

Uimaopetuksen keskittäminen ala-koulun tietyille vuosiluokalle oppimistulosten ja turvallisuuden parantamiseksi

3854/2025

Asian valmistelu on kesken.

9) Vasemmiston valtuustoryhmän ja 22 muun 29.9.2025 jättämä aloite:

Esteettömyystiedot näkyviin julkisiin tiloihin Lahdessa

4217/2025

Asian valmistelu on kesken.

10) Juha Rostedtin ja 14 muun 27.10.2025 jättämä aloite:

Vähäpäästöisten ajoneuvojen pysäköintimaksujen alentamiseksi

kadunvarsipysäköinnissä ja kaupunkikonsernin omistamissa pysäköintilaitoksissa
yhtiön mahdollisuuksien mukaan

4602/2025

Asian valmistelu on kesken.

11) Lahden Perussuomalaisten valtuustoryhmän 10.11.2025 jättämä aloite:

Lahden kaupunki keskeyttää välittömästi Trion vaihtopysäkkikokeilun suunnittelun
ja keskittää tältä osin resurssit joukkoliikennejärjestelmän kustannustehokkuuden
parantamiseen nykyisten keskustan liikenneatkaisujen ympärille

4851/2025

Asia on käsitelty kaupunkiympäristökunnassa 17.2.2026, kaupunginhallituksessa
2.3.2026 ja on kaupunginvaltuuston 16.3.2026 esityslistalla.

12) Kalle Aaltosen 10.11.2025 jättämä aloite:

Yritysten taloudellisten vahinkojen kohtuullistaminen kaupungille kokeiluissa

4852/2025

Asia on käsitelty kaupunginhallituksessa 2.3.2026 ja on kaupunginvaltuuston
16.3.2026 esityslistalla.

13) Lahden Kokoomuksen valtuustoryhmän 15.12.2025 jättämä aloite:

Yläkoulun opettajien valvonta-ateriaedun laajentaminen ja yhteisruokailun
mahdollisuuksien selvittäminen

Kaupunginvaltuusto
Lisälista

nro 2

5421/2025

Asian valmistelu on kesken.

14) Markku Kamulan ja 28 muun 15.12.2025 jättämä aloite:

Yrittäjyyssluokka Lahden peruskouluun

5422/2025

Asian valmistelu on kesken.

15) Lea Smolanderin ja 17 muun 15.12.2025 jättämä aloite:

Lahden peruskouluissa 2. luokan lopussa tehtävästä arviointikokeesta lukutaidossa,
kirjoittamisessa ja matematiikassa

5423/2025

Asian valmistelu on kesken.

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto

Toimenpiteet

Kh: kv

Kv: -

Kaupunginvaltuusto
Lisälista

nro 2

Lahden kaupunki, Kaupunginvaltuusto, 16.03.2026

21
Hallintosäännön muuttaminen

5613/00.01.01.00/2024

Asian valmistelija / lisätietojen antaja

juristi Anu Valtavaara, p. 044 482 6809

Päätös

Esittelijä

kaupunginhallitus

Päätösehdotus

Kaupunginvaltuusto hyväksyy liitteenä olevan hallintosäännön. Hallintosääntö tulee voimaan 17.3.2026.

Samalla kaupunginvaltuusto tarkastaa pöytäkirjan tämän asian osalta heti.

Perusteluosa / aiempi käsittely

Lahden kaupunki, Kaupunginhallitus, 09.03.2026

§ 65

Päätös

Päätösehdotus hyväksyttiin.

Esittelijä

kaupunginjohtaja Kyynäräinen Niko

Päätösehdotus

Kaupunginhallitus tekee kaupunginvaltuustolle seuraavan ehdotuksen:

"Kaupunginvaltuusto hyväksyy liitteenä olevan hallintosäännön. Hallintosääntö tulee voimaan 17.3.2026.

Samalla kaupunginvaltuusto tarkastaa pöytäkirjan tämän asian osalta heti."

Käsittely

Kaupunginhallituksen III varapuheenjohtaja Toni Putula ilmoitti olevansa esteellinen. Esteellisyys todettiin hallintolain 28 § 1 momentin 1 kohdan perusteella. Toni Putula poistui asian käsittelyn ja päätöksenteon ajaksi.

Asian käsittelyn yhteydessä esittelijä teki seuraavan lisäyksen perusteluosaan:

"Konsernivastuullisen kaupunginhallituksen jäsenen tehtävää on hoitanut kaupunginhallituksen sisäisessä vastuunjaossa kaupunginhallituksen 3. varapuheenjohtaja Toni Putula perustuen puolueiden väliseen paikkajakosopimukseen."

Perusteluosa

Hallintosääntömuutokset

Hallintosääntöön esitettävät muutokset on kerätty liitteenä olevaan *Hallintosääntömuutosten koonti* -asiakirjaan ns. *muutokset näkyvillä* -muodossa siinä järjestyksessä kuin ne hallintosäännössä esitetään. Hyväksyttävä hallintosääntö on kokonaisuudessaan asian liitteenä (ns. *puhdas versio*).

Hallintosäännön yleisissä määräyksissä täsmennetään kaupungin nimenkirjoitusoikeuksia toimielimien päätösten sujuvan täytäntöönpanon varmistamiseksi. Henkilöstöasioita koskeviin taulukoihin tehdään tarkennuksia ja

lisätään tasopalkkajärjestelmän käyttöönoton johdosta tarpeellisia operatiivisia toimivaltuuksia erityisesti henkilöstöjohtajalle.

Luottamushenkilöorganisaatiota koskeviin säännöksiin lisätään määräys kaupunginhallituksen konsernivastuullisesta jäsenestä sekä tarkennetaan valtuustoaloitteiden esittelyaikaa kokouksessa. Konsernivastuullisen kaupunginhallituksen jäsenen tehtävää on hoitanut kaupunginhallituksen sisäisessä vastuunjaossa kaupunginhallituksen 3. varapuheenjohtaja Toni Putula perustuen puolueiden väliseen paikkajakosopimukseen.

Elinvoiman ja sivistyksen palvelualueiden erillissäännöissä tehdään tarkennuksia, joilla päivitetään palvelualueiden tehtäväkokonaisuuksia, toimivaltuuksia ja tehtävänimikkeitä vastaamaan nykyistä organisaatiota ja lainsäädäntöä.

Kokonaisuutena esitetyt muutokset ajantasaistavat hallintosäännön vastaamaan kaupungin nykyistä toiminta- ja organisaatorakennetta, parantavat sääntelyn selkeyttä sekä tukevat sujuvaa ja lainmukaista päätöksentekoa.

Hallintosäännön voimaantulo ennen valtuuston päätöksen lainvoimaisuutta

Kuntalain 143 §:n mukaan päätös voidaan panna täytäntöön ennen kuin se on saanut lainvoiman. Täytäntöönpanoon ei kuitenkaan saa ryhtyä, jos oikaisuvaatimus tai valitus käy täytäntöönpanon johdosta hyödyttömäksi.

Oikeuskirjallisuudessa on katsottu, että koska hallintosäännöllä järjestetään kunnan sisäistä hallintoa ja toimintaa, hallintosääntö voi mahdollisesta valituksesta huolimatta tulla voimaan heti kun se on hyväksytty (Harjula, H. & Prättälä K.: *Kuntalaki – Tausta ja tulkinnat*, 2023, s. 239).

Muutoksenhaku

Kunnallisvalitus

Kaupunginvaltuusto
Lisälista

nro 2

Toimenpiteet

Kh: kv

Kv: säädöskokoelma

Liitteet

Numero	Otsikko
--------	---------

1	Hallintosääntömuutosten koonti (muutokset näkyvillä -versio)
---	--

2	Hyväksyttävä hallintosääntö
---	-----------------------------

Kaupunginvaltuusto
Lisälista

nro 2

Lahden kaupunki, Kaupunginvaltuusto, 16.03.2026

22 Kokouksessa jätettävät valtuustoaloitteet

43/00.01.01.03/2026

Päätös

Päätösehdotus

Kaupunginvaltuusto lähettää aloitteet kaupunginhallituksen käsiteltäviksi.

Perusteluosa

Hallintosäännön kaupunginvaltuustoa koskevien sääntöjen 9 §:n mukaan kokouskutsussa mainittujen asioiden käsittelyn jälkeen on valtuustoryhmällä ja valtuutetulla oikeus, ilmoitettuaan siitä aikaisemmin puheenjohtajalle, tehdä kirjallisia aloitteita kaupungin toimintaa ja hallintoa koskevista asioista. Aloite annetaan puheenjohtajalle se jälkeen, kun se on esitelty valtuustolle.

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto

Toimenpiteet

-